

nt

naš tednik

Apel vladam v Avstriji, Italiji in Sloveniji

Številka 41 Letnik 45 Cena 10,— šil. (25,— SIT)
petek, 15. oktober 1993

Poštnina plačana v gotovini Celovec P.b.b.

Erscheinungsort Klagenfurt/Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt/Poštni urad 9020 Celovec

Reportaža:

Agresivnost v šoli

Kaj pravijo
naši
učitelji
in starši

strani 6/7

V okviru Primorskih dni na Koroškem je prišlo tudi do političnih pogovorov med NSKS, EL, KKZ, Slovensko skupnostjo in Svetom slovenskih organizacij v Italiji (gornja slika). Slika spodaj: 6. Primorski dnevi na Koroškem so se začeli prejšnjo soboto s predstavitvijo igre „Sluga dveh gospodov“ v Globasnici. Igrala je dramska skupina iz Štandreja. Beri tudi str. 8.

Foto: Fera

Politične pogovore v okviru Primorskih dni na Koroškem so predstavniki Slovenske skupnosti, Sveta slovenskih organizacij, Narodnega sveta koroških Slovencev, Enotne liste in Krščanske kulturne zveze 13. oktobra 1993 zaključili s konkretnimi pobudami vladi Republike Slovenije in deželniima vladama Furlanije-Juljske krajine in Koroške:

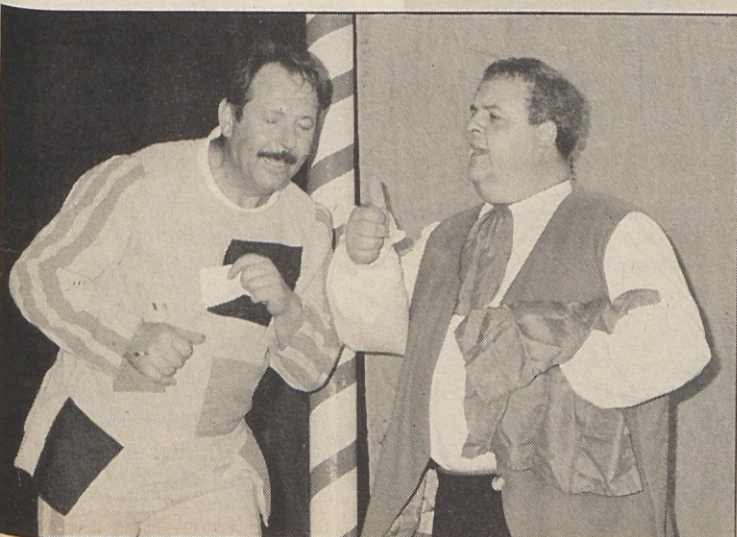
- Okrepili naj bi vsestransko sodelovanje ob mejah, zlasti na kulturnem in gospodarskem področju, in pri tem dejavno vključevali obe manjšini.

- Z ustrežno spremembo zakonodaje se naj slovenskima manjšinama v Furlaniji-Juljski krajini in na Koroškem zagotovi zajamčeno zastopstvo v zakonodajnih in upravnih telesih.

- Tako Italija kakor tudi Avstrija in Slovenija so dolžne, da povečajo pospeševalna sredstva za dejavnosti manjšin in

jim tako omogočajo obstoj in nadaljnji razvoj.

- Od državnega zbora Republike Slovenije se pričakuje, da njegova novo ustanovljena delovna skupina za manjšinske zadeve redno sklicuje tudi sestanke skupaj z zastopniki zamejskih Slovencev, da po tej poti dobiva neposredne informacije in manjšini lahko vplivata na reševanje problemov, ki ju zadevajo. Podoben posvetovalni odbor s sodelovanjem manjšin bi bil potreben tudi na ravni slovenske vlade.

JOŽE WAKOUNIG

KOMENTAR
NAŠEGA TEDNIKANacionalsocialisti,
ki vladate . . .

. . . v Beogradu in Atenah pa še kje, združite se! V Moskvi Vam je sicer zaenkrat propadlo, pa kaj se ve, kaj se še utegne zgoditi, kam se še zna kolo zgodovine zasukati. Vsekakor, v Beogradu ste že dalj časa na oblasti, v Atenah ste jo prevzeli, v Romuniji vlada Vaša idejna žlahta, ljudje iz Vaše združbe usmerjajo kolesje političnega dogajanja marksod.

Zmaga vsegrške socialistične partije PASOK na zadnjih parlamentarnih volitvah pomeni za jugovzhodno Evropo, nasplošno znano kot Balkan, nevaren zasuk. Papandreu, ki je moral pred štirimi leti zaradi številnih škandalov in porazne politike prepustiti glavno vlogo na prizorišču grške tragikomedije konservativnemu politiku Micotakis, se je vrnil ob histeričnem, podivjanem nacionalističnem vpitju na oder, da se tam odvije zadnje dejanje; tako, kakor mora biti, kakor to zahtevajo neizprosna pravila krutega in divjega dogajanja. Ponavlja se blaznost, ponorelost, kakor je bila značilna za čaščenje boga Dioniza, boga vina in pijanosti pa razuzdanosti. Divji, predirljivi zvoki piščalk spremljajo to dogajanje. Za razumnost, za treznost, za umirjenost na tem prizorišču ni ne kraja ne ljudi; zapadli so pobesnelosti svojega boga, omami njegovih darov in obljub.

Eden od vzrokov, da je padla Micotakisova vlada, je makedonsko vprašanje. Grške oblasti nasprotujejo imenu Makedonija za republiko, nastalo iz nekdanje jugoslovanske socialistične republike Makedonije. Sa-

mostojnega slovanskega makedonskega naroda ne priznavajo ne Grki ne Bolgari in tudi ne Srbi. Po pravoslavnem pojmovanju je svoj narod samo tisti, ki ima avtokefalno pravoslavno Cerkev. Makedonci so svojo sicer oklicali za avtokefalno, za samostojno torej, z lastnim patriarhom (rajni maršal Tito je to podprl z veliko naklonjenostjo), a tega pravoslavni sinod, nekakšen cerkveni zbor, ni priznal.

Cerkev je v pravoslavnem svetu veliko tesneje (in tudi pogubneje) povezana s politiko kakor v našem katoliškem. V vzhodnem delu nekdanjega rimskega cesarstva so ponavadi že živega cesarja častili kot boga, medtem ko je to v zahodnem delu bilo mogoče, če sploh, šele po njegovi smrti.

Pravoslavni so tudi v turškem carstvu uživali veliko večje pravice kakor katoličani. To seveda izvira iz starega bizantinskega izročila. Turki pa so bili nasledniki bizantinskega carstva.

Utegne se zgoditi, da bi prišlo do neke zveze, na žalost totalitarnih pravoslavnih držav, v katerih se bo nadaljevala, seveda z drugačnimi znamenji, a z enakimi pravili praksa komunizma in njegove nedemokratičnosti. V tej zvezi pa bi kajpa pripadla beograjskemu in atenskem režimu izredna vloga. Oba sta neke vrste ost proti katoliškemu zahodu in katoliškemu delu Sredozemlja. Pa tudi boj proti prodiranju islama sta si že nalepila na bojne prapore. Čeprav oba silno močno oblikuje poleg stare bizantinske prakse seveda večstoletno islamsko turško izročilo. A tudi to je obarvano po bizantinsko.

„...ker hočens

Joško Hudl
predsednik
SPD
„Edinost“
Pliberk

- 1 Konsenz z ZSO je nujno potreben.
- 2 Da.
- 3 O takih vprašanih je potrebno soodločiti.

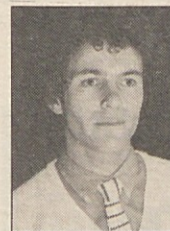
Luka Hudl
predsednik
SKD
„Globasnica“

- 1 Pameten sklep.
- 2 Da.
- 3 Ker bom imel možnost s svojim glasom prispevati k spoznanju, da moramo Slovenci hoditi skupno pot.

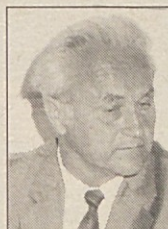
Inž. Emil Muri
predsednik
SPD
„Gorjanci“
Kotmara
vas

- 1 Sklep absolutno podpiram.
- 2 Da.
- 3 Hočem, da pride pri Slovencih do napredka.

Hanzi Dragaschnig
predsednik
SPD
„Drabosnjak“

- 1 Jasno, da pozdravljam ta sklep.
- 2 Da.
- 3 Koroški Slovenci nujno potrebujemo demokratično izvoljene zastopnike.

Melhior Verdel
predsednik
SPD
„Borovlje“

- 1 Če bi bilo možno to izvesti skupno z ZSO, bi to zelo pozdravil.
- 2 Tega sedaj še ne morem reči; odločil se bom, ko bom dobil glasovnico.
- 3 —

Marija Šikorida
Galerija
Rožek

- 1 Sem za to, da o tem vprašanju odločajo odbornice in odborniki.
- 2 Da.
- 3 Ker hočem soodločiti in soodgovarjati.

Peter Grilliz
podpredsednik
SPD
„Srce“

- 1 Zelo pameten sklep.
- 2 Seveda.
- 3 Hočem soodločiti, kdo naj našo narodno skupnost zastopa v javnosti.

mag. Rupert Gasser
predsednik
SPD
„Bilka“
Bilčovs

- 1 Izvesti tak referendum je vredno poizkusa.
- 2 Da.
- 3 Glej odgovor na 1 vprašanje.

mag. Eda Velik
predsednica
SPD
„Herman Velik“
Sele-Kot

- 1 Na to ne morem odgovoriti, ker se s tem vprašanjem še nisem dovolj ukvarjala in ker ne vem, kako bi lahko dejansko prišlo do skupnega demokratičnega zastopstva.
- 2 Da
- 3 Načelno mi je skupna stvar pri glasovanju, pa še ne vem.

„Soodločati in soodgovarjati“

Kulturna društva so — poleg združenih ustanov — slej ko prej steber slovenske narodne skupnosti, zlasti še na podeželju. Tudi njihovi odborniki in odbornice bodo imeli možnost udeležiti se referendumu o vprašanju: Skupno demokratično zastopstvo — da ali ne? Nekatero predstavnike kulturnih društev smo mdr. vprašali, ali se bodo udeležili referendumu.

VPRAŠANJA

- ❶ Kako ocenjujete sklep osrednjega odbora NSKS, po katerem se naj do konca novembra 1993 izvede referendum o vprašanju: Skupno demokratično zastopstvo — da ali ne?
- ❷ Se boste udeležili referendumu?
- ❸ Zakaj?

Anica Lesjak-Ressmann
predsednica
SPD „Jepa-Baško jezero“
Loče

Toni Miksche
SPD
„Zvezda“
Hodiše

- ❶ Imam vtis, da obe osrednji politični organizaciji nista bili in tudi danes nista zmožni razpravljati o skupni poti, ki bi združila vse kor. Slovence. Tako je sedaj najbolj enostavno poriniti odgovornost na druge.
- ❷ Ne.
- ❸ Ker o tem odločati ni naloga odbornika slovenskega kulturnega društva. Zame je to zloraba in velik nesmisel.

- ❶ Sklep je pameten; pomeni pa za pobudnika referendumu tudi določen riziko, ker se ne ve, koliko odbornikov se bo dejansko udeležilo glasovanja.
- ❷ Da.
- ❸ Ker pomeni to, da lahko o tem vprašanju odloča širša baza in ne samo posamezni vrhovni funkcionarji. Če jaz želim organizirati nekaj z našim zborom, se bom tudi prej povezal z vsemi pevci.

Andrej Lampichler
tajnik
SPD
„Radiše“

- ❶ Mnenja sem, da je to pameten sklep.
- ❷ Da.
- ❸ Funkcionarji v centrali naj vedo, kako ljudje na bazi resnično mislijo o njihovem delu in načrtih.

Pripravil Janko Kulmesch

Iniciativa za skupno demokratično zastopstvo koroških Slovencev Vabilo k sodelovanju

S posebnim pismom vabi Inicijativa za skupno demokratično zastopstvo koroških Slovencev mdr. tudi ZSO, SPZ, DS slovenskih socialdemokratov in študentske klube na Dunaju, v Gradcu in Celovcu k sodelovanju.

Spoštovani!

Te dni smo v Celovcu ustanovili „Inicijativo za skupno demokratično zastopstvo koroških Slovencev“ z namenom, da deluje za uresničitev zamisli o demokratično izvoljenem skupnem zastopstvu koroških Slovencev, ki si ga želi zmeraj več pripadnikov naše narodnostne skupnosti, da bi končno bila presežena organizacijska razdvojenost, ki izvira iz nesrečnega povojnega obdobja.

Pričakanjem ljudi na bazi se kot demokratično misleči ne moremo zapirati, potrebno pa je, da se po demokratični poti — v temeljnem glasovanju — ugotovi, v kolikšni meri je v slovenskih strukturah dano prepričanje o potrebi po skupnem demokratičnem zastopstvu ko-

roških Slovencev. Zato se nam zdi najbolj primerno, da se povpraša kvalificiran in reprezentativen krog koroških Slovencev, ki ga predstavljajo odborniki in odbornice vseh slovenskih društev in organizacij. Njihov votum naj bo odločilen in podlaga za vsa nadaljnja prizadevanja posameznikov in slovenskih osrednjih organizacij za izoblikovanje skupnega zastopstva.

Temeljno glasovanje se bo izvedlo novembra letos v pisni obliki po pošti in tajno. Pravico glasovanja bodo imeli odborniki in odbornice vseh slovenskih društev in organizacij kot osebe. Upravičencem glasovanja bo treba na glasovnici označiti le ustrezen odgovor na vprašanje o potrebi po skupnem demokratičnem zastopstvu koroških Slovencev („za“,

oz. „proti“). Odpiranje kuvert, pregled in preštevanje glasovnic ter ugotovitev rezultata glasovanja bodo pod nadzorom neodvisnih strokovnjakov.

Inicijativa za skupno demokratično zastopstvo je prevzela priprave in izvedbo temeljnega glasovanja, sestavljajo jo osebnosti iz raznih slovenskih organizacij, ki delujejo na kulturnem, političnem, gospodarskem in drugem družbenem področju. Ta demokratična inicijativa naj bi po osebnostih zajela celoten lok organizirane strukture koroških Slovencev. Tako vabimo tudi vas, da iz kroga svoje organizacije imenujete dve osebi za sodelovanje v Inicijativi. Ker je treba priprave za temeljno glasovanje pravočasno zaključiti, vas prosimo, da nam imenujete osebi

z navedbo naslova najkasneje do srede, 27. oktobra 1993. Poznejših imenovanj žal ne bi mogli upoštevati.

V temeljnem glasovanju vidimo pristno demokratično dejanje, v katerem se lahko prepričljivo izraža mnenje ljudi, ki nosijo prvo in neposredno odgovornost za ohranitev in razvoj slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem. Brez dvoma bi bilo torej v interesu narodnostne skupnosti, da bi tudi vi sodelovali v Inicijativi. Vaše sodelovanje bi vse veselilo.

V tem smislu vas v imenu Inicijative prisrčno pozdravljamo!

ek. sv. Fric Kumer
Mihi Antonič
Marija Wakounig
kom. sv. Franc Rutar

Celovec, 12. 10. 1993

PISMO IZ SLOVENIJE

Ta teden mineva v Sloveniji v znamenju policijskega štrajka, ki je tako ohromil prehod meja, da razmere v Sloveniji že mejijo na izredne.

Kdo bi bil rad slovenski Jelcin?

Piše Vida Petrovič

Kdo si želi izrednih razmer? Kdo bi rad uvedel izredno stanje in komu je vse to v korist, se sprašuje te dni marsikdo v Sloveniji. Bi mogoče kdorkoli rad sledil Jelcinovemu vzoru, se sprašujejo drugi in pripominjajo, da je slovenski Jelcin lahko samo tisti, ki je tudi sam nekoč stal na tankih skupaj s slovenskim narodom. In vsi vemo, kdo je to bil.

Morda pa so edini razlog za policijsko stavko res zgolj plače. Plača policista začetnika znaša čez 47 tisoč slovenskih tolarjev in v vladi so prepričani, da bi tudi policaji morali deliti usodo vseh zaposlenih. To pa je brez dvoma

prihodnost v stabilizacijski politiki. Proračunski memorandum, ki ga je sprejela prejšnji teden vlada, namreč predvideva, da v prihodnjem letu proračunski primanjkljaj ne bi smel znašati več kot 1 odstotek bruto družbenega proizvoda. Vlada stoji odločno pri tej odločitvi, zato je zagrozila policistom. Sklenila je, da bo državnemu zboru predlagala sklic izredne seje, na kateri naj bi zakonito omejili pravico do stavke policistov. Iz Nove Gorice, kjer se je zaradi stavke bistveno zmanjšal obisk v igralnici in turistični izkupiček, pa so že poslali pismo vladi, da naj, če ne zna urediti razmer s policisti, pošlje na mejo vojsko. Tako pa veste, da je bilo

le v rajni socialistični Jugoslaviji.

Te dni zaseda tudi slovenski parlament z eno osrednjih točk dnevnega reda – s spremembami 40. člena zakona o državljanstvu, s katerimi naj bi odpravili dvojno državljanstvo predvsem za prišleke iz bivše Jugoslavije.

Lastninjenje. Sicer pa se je te

Kdo si želi izrednih razmer? Kdo bi rad uvedel izredno stanje in komu je vse to v korist, se sprašuje te dni marsikdo v Sloveniji.

dni v Sloveniji začelo dolgo pričakovano lastninjenje. To pomeni, da dobivajo vsi, ki so bili dan pred lanskimi volitvami državljani Slovenije, na dom obvestila, da imajo pri slovenski Službi družbenega knjigovodstva odprte račune in na njih zapisano pravico do določenega deleža na družbenem premoženju. Deleže bo mogoče vložiti v nekatera, po oceni ekonomskih strokovnjakov in politikov, že povsem zbankrotirana podjetja. A važno bo, kot pravijo nekateri, da bodo podjetja v rokah Slovencev. Tuj kapital, menda je največ avstrijskega, namreč nezadržno prodira na južno stran Alp. Z njim prihajajo tudi tuje govorice direktorji.

ADRIAN KERT

Z MOJEGA VIDIKA

Avstrijci in imigranti

Novi zakon za bivanje inozemcev razburja avstrijsko dušo tako in drugače. Priznani IMAS (institut za poizvedovanje javnega mnenja) je v nedavnem poizvedovanju prišel do tehle, za nekatere začudljivih izsledkov: 32% odobrava zakon, kakršen je, 10% je za omilitev, 23% je neodločnih in 35%(!) je celo za poostreitev.

Z moralnega vidika morda razočarljivo dognanje. Prvi trenutek zbuja slabo mnenje o Avstrijcu, češ, neusmiljen in tujcem sovražen je. Vendar drugo lice obraza razgrne z ogromno človekoljubno pomočjo, ki jo slej ko prej izkazuje. Slika se sprevrne in v avstrijsko dušo se zlije svetla toplina. Avstrija se pokaže radodarnih rok in mehkega, sočutnega srca. Brž ko pa se zadeva pomakne naprej k

neposrednejši pomoči, namreč sprejemu južnih sosedov, postane stvar kočljivejša. Avstrijec pokaže nerazumevanje in trdo, hladno srce.

Dobri dve tretjini niti toliko (južnih) priseljencev ne bi sprejela, kolikor jih Avstrija zaradi stagnacije prebivalstva letno potrebuje, da ne bi prišlo do upada (okoli 20000). Temu nasproti je le desetina, ki nima predsodkov in bi sprejela priseljence iz kakršnihkoli motivov.

Pod skupnim imenovalcem bi to lahko pomenilo: humanitarna pomoč – dobro in v redu; kar pa je več, preseže mejo in je tako rekoč izkoriščanje dobrodušnosti.

Vendar, ali je pravilno tako sklepati? Ali ni treba morda vsaj skušati razumeti navadnega mestnega delavca, ki iz dneva v

dan bojuje eksistencialni boj, če se mrgodi, ko vidi tujce, ki posedajo in postajajo na cestah, in kaže, da ne živijo nič slabše kot on? Kaj tega moža brigajo vsa morala in etična načela, ki mu jih kak dobro živčič izobraženec meče za vrat? Tudi z njimi (ali z njimi že sploh ne) se ne bo prikopal do črnih števil na kontu. Komur usoda ni namenila srečnega življenja v blagostanju (čeprav sreča pravzaprav nima kaj z denarjem opraviti, kakor bogataši, ki morajo to vedeti, zatrjujejo), in kdor se kljub temu zama trudi, da bi do česa prišel, seveda tujcu še bolj zavida, da bi mu uspelo, kar domačinu ne uspe.

In to je ena izmed Ahilovih pet nestrpnosti in sovraštva do tujcev. Ni pa edina. Med mnogimi ničnimi razlogi je vendarle eden,

Ali ni treba morda vsaj skušati razumeti navadnega mestnega delavca, ki iz dneva v dan bojuje eksistencialni boj, če se mrgodi, ko vidi tujce, ki posedajo in postajajo na cestah, in kaže, da ne živijo nič slabše kot on?

ki ga moramo na vsak način upoštevati. V nekaterih mestnih centrih, kamor se večina tujcev naseli, se ljudje bojijo potujčenja okolice zaradi preobilice priseljencev. V takem primeru je ogorčenje povsem upravičeno in razumljivo in nikakor ni prav ogorčenim podtakniti sovraštva do tujcev ali razizma. Komu med nami bi bilo po volji, ko bi bil v domači okolici kar na lepem obdan s samimi tujimi obrazi, ko bi namesto domače govorice slišal le še nerazumljive, tuje besede, ko bi se kratko malo znašel v položaju „domačina tujca“. Ta in oni začuti v sebi dilemo, razkol. Na zunaj se kaže strpljivega in prizanesljivega, znotraj pa se ga nehote pollaščata nestrpnost in sovraštvo.

Morda so podobno občutili tudi mnogi prebivalci vzhodnonemške vasi, ko so dali svoj delež ali privoljenje za zločin nad tujci.

Prav takšni primeri pokazujejo, da je treba o tem velikem družbenem problemu odkrito diskutirati, kajti tiče se vsakogar.

Koroški Slovenci bolj ali manj dobro poznamo pojme predsodek, nestrpnost in sovraštvo. Mogoče si zategadelj lahko štejemo v dobro, da smo nasplošno strpnejši s tujci.

Predsednica Sturm-Kocjan

ZUNANJEPOLITIČNI ODBOR
SLOVENSKEGA PARLAMENTA:

Ustanovljena Delovna skupina za zamejske Slovence

Jadranka Sturm-Kocjan (LDS) je te dni postala predsednica Delovne skupine za zamejske Slovence pri zunanjepolitičnem odboru slovenskega parlamenta. V pogovoru z Našim tednikom je poudarila, da razcepljenost znotraj slovenske narodne skupnosti na Koroškem manjšini zelo škoduje.

Naš tednik: Bi nam na kratko predstavili funkcijo novoustanovljene Delovne skupine za zamejske Slovence?

Jadranka Sturm-Kocjan: Ugotovili smo, da slovenski parlamentarci ne sledijo kontinuirano razvoju Slovencev v Avstriji, Italiji in na Madžarskem; posvečali smo se njihovim vprašanjem le občasno. Zato smo znotraj zunanjepolitičnega odbora ustanovili posebno Delovno skupino, ki bo odslej dosledno spremljala zamejske Slovence. V skupini je zastopanih šest poslancev in dve poslanki.

Kaj bi označili kot glavni cilj Delovne skupine?

Njen glavni cilj je, da pripravlja predloge in stališča, s katerimi bi vplivala na vlado in parlament Republike Slovenije, seveda pa tudi na vlado Italije, Avstrije in Madžarske.

Kakšen pa bo odnos do državnega sekretariata za Slovence po svetu in državnega sekretarja dr. Petra Vencija?

Zavedati se je treba, da je to

Dalje na 17. strani

Demokracija dobra samo za večinski narod?

Konferenca Sveta Evrope konec prejšnjega tedna na Dunaju je bila takšna, kakršno smo napovedali: slišati je bilo mnogo lepih besed, rezultat pa je bil precej skromen.

Izkazalo se je, da se Evropa slej ko prej ne zaveda pomena narodnih manjšin. Še posebej šokantno pa je, da noče razumeti, kam taka politika vodi. Pričakovali bi, da bi ji krvavi dogodki v bivši Jugoslaviji in Sovjetski zvezi morali biti dovolj v opozorilo. Toda eno so pričakovanja, nekaj povsem drugega pa je stvarnost.

Kakor smo že poročali, je predvsem Francija proti pošteni manjšinski zaščiti. Francoski centralizem in nacionalizem je znan; Korzi in Bretonci imajo z njim dovolj bridkih izkušenj. Uradna francoska politika ne vidi v njih narodnih skupnosti, ki imajo pravico do celovite zaščite, temveč „separatiste, ki ogrožajo“ Pariz.

Morda edina pozitivna izjema nebulozne „Dunajske izjave“ Sveta Evrope: ustanovilo naj bi se posebno vrhovno sodišče, pri katerem bi se lahko posamezni pripadniki narodnih manjšin pritožili v primeru, da se čutijo zapostavljene v svojih individualnih pravicah. Potrebno pa je v tej zvezi tudi upoštevati, da gradi evropska manjšinskopravna politika izključno na „priznavalnem načelu in na načelu lojalnosti do države, v kateri živijo“ (tako dr. Kneissl z avstrijskega zunanjega ministrstva). To sicer ni novo, vendar nekateri, zlasti pri nas na

Koroškem, tega še vedno nočejo razumeti.

Rezultat dunajske konference je torej več ko pičel. Kljub temu trdi dr. Marjan Sturm, da so bili to „zgodovinski sklepi“. Ga mar veseli, da svet Evrope „ni sledil priporočilom, ki so zahtevala ureditev političnih pravic, npr. specifično politično zastopstvo manjšin“ (dr. Sturm v SV)? Vsekakor omejuje — v smislu „zgodovinskih sklepov“ Sveta Evrope — manjšinske pravice na ravan zgolj kulturnih pravic, kakor so jezik, tradicija in šege. Ali drugače rečeno: vprašanje narodnih skupnosti naj bi bilo samo še vprašanje jezika in folklore.

Ni potrebno posebej poudarjati, kam taka politika vodi. Kdor omejuje vprašanje narodnih manjšin samo še na jezik in šege, se bo zadovoljil tudi z rezultatom te politike — z asimilacijo. Najkasneje tu pa se zastavlja vprašanje: je to nova funkcija ZSO, osrednje politične organizacije koroških Slovencev?

Morda sedaj marsikdo bolje razume, zakaj dr. Sturm vehementno odklanja vsako iniciativo za skupno zastopstvo in za soodločanje baze. Sicer pa se ravno v t. i. naprednih krogih veliko govori in piše o bazični demokraciji. Njim se prišteva tudi predsednik ZSO. Zato bi pričakovali, da se bo on še posebej

Pred zasedanjem Sveta Evrope na Dunaju je v posebni izjavi za javna občila zavzel stališče tudi tajnik EL mag. Rudi Vouk. Vouk je javnost opozoril, da se Avstrija ne more ponašati z manjšinsko politiko, ki bi bila za Evropo vzorna. Svoje stališče je Vouk podkreпил z obstoječimi pro-

TAJNIK EL RUDI VOUK:

„Kdaj se bo Avstrija opravičila koroškim Slovincem?“

centnimi klavzulami za dvojezične topografske napise (25 %) in uradni jezik (de facto 20 %), „ki so med najvišjimi v Evropi“. Nadalje je opozoril na nerešeno vprašanje zastopstev v zakonodajnih telesih, nezadovoljivo ureditev na področju otroškega varstva in na dejstvo, da je Avstrija do 80-ih let vodila odkrito asimilacijsko politiko. Vouk: „Avstrija se za to še do danes ni opravičila koroškim Slovincem in jim tudi ni dolgoročno zagotovila preživetja.“

odločno zavzemal za soodločanje tistih, ki ne sedijo v centralah. Vendar zanj to ne pride v poštev, ker vidi v tem „škodljiv relikt iz prejšnjega stoletja“.

Je mar mnenja, da Slovenci nismo zreli demokracije in da je demokratično soodločanje baze dobro samo za večinski narod?

—Kuj—

IZ DRUGIH ČASOPISOV

In Wien konnte kein rechtlich verbindliches Dokument diskutiert werden. Die „Wiener Erklärung“ macht auch für die Zukunft nur geringe Hoffnungen. Wenn einmal der Druck eines Gipfeltreffens vorbei ist, dann wird das Arbeitstempo nämlich gewiß nicht schneller. Man hat überdies die schönen Absichtserklärungen zum Minderheitenschutz durch Taten konterkariert, indem man ausgerechnet

jetzt Rumänien in den Europarat aufgenommen hat — ein Land, das mit Minderheiten alles andere als fürsorglich umgeht.

Das Schlußdokument gibt auch keine weiterführenden Parameter vor, wie — und bis wann! — die Minderheiten zu schützen sind. Das beschworene Prinzip der Nichtdiskriminierung ist nämlich schon längst allgemeines Menschenrecht. Minderheiten benötigen mehr:

Sie brauchen positive, auch finanzielle Förderung; sie brauchen Selbstverwaltung; sie brauchen eigene Schulen; sie brauchen vor allem das rechtlich abgestützte Gefühl, daß nicht vom Mehrheitsvolk einfach über sie entschieden wird.

Der Gipfel war für Österreich ein schöner Erfolg. Für seine Hauptaufgabe war er das nicht.

Die Presse, 11. 10. 1993

Agresivni otroci potrebujejo ljubezen - in tudi meje!

Najnižjo življenjsko starost dočakajo zdravniki, novinarji in ne bi verjeli - učitelji. Medtem ko je bil še pred dobrim desetletjem učitelj avtoriteta oseba, ki so jo spoštovali, in so se učenci seveda pogostokrat tudi bali, danes pedagogi vedno pogosteje tožijo, kako živčno in naporno je to delo.

Ko prebiramo časopise in sledimo poročilom v raznih medijih, vedno spet naletimo na nasilna dejanja šolarjev, za katere učitelj pogostokrat postaja osovražena oseba.

Da so otroci danes bolj agresivni kot svoj čas, bo vsakdo potrdil. Rekli pa bi lahko tudi drugače: agresivni so bili otroci tudi prej, vendar danes opažamo, da otroci izživljajo svoje agresije tudi v šoli. Jezik mnogih otrok postaja krut, še bolj kruto pa je pogostokrat njihovo obnašanje nasproti drugim šolarjem in tudi učiteljem.

Prof. Tonč Malle, dolgoletni izkušeni pedagog, pravi, da pojmuje agresivno obnašanje šolarjev kot klic na pomoč, s katerim hoče otrok, za katerega imajo starši pogostokrat premalo časa, vzbuditi pozornost. V idealnem primeru naj bi učitelj reagiral čimbolj mirno, ker tako lahko najbolje reši nastali položaj. Seveda pa je to vprašanje profesorjev živcev, ki pa niso vedno enako močni.

V pogovorih z različnimi učitelji smo opazili, da se večinoma bojijo priznati, da so v svojem poklicu preobremenjeni, ker bi to ljudje lahko pojmovali kot slabost pedagoga, češ da ni sposoben poučevati.

Da je potrebno kljub natrpanemu učnemu načrtu omogočiti šolarjem pogovor o nastalih agresijah, tega mnenja je mag. Ingrid Romano. Kot profesorica skuša v okviru svojega

Antiavtoritetna vzgoja, ki so jo v zadnjem desetletju pridigali intelektualci, je privedla do tega, da imamo danes šolarje, ki so dosti bolj samozavestni, kot je bila generacija pred njimi. Toda ni luči, ki pade na drevo, in ne bi metala tudi sence. Tako učitelji kot tudi starši vedno pogosteje tožijo, da so otroci agresivni.

Ali je to sad vzgoje, ki otroku ni pokazala meje?

■ *Pripravila Heidi Stingler*

pouka vedno spet obravnavati vprašanje agresivnosti in skupno s šolarji reševati take probleme. To je nujno potrebno, ker je možen kvalitativen pouk v razredu šele takrat, kadar je vzdušje sproščeno in dobro.

Ljudskošolska učiteljica Sonja Sturm pravi, da šele ko sam priznaš v pogovoru z drugimi učitelji, da se čutiš pogostokrat preobremenjenega, tudi drugi priznajo, da imajo težave. Mnogi njeni kolegice in kolegi jo tolažijo, češ, da se ji itak še dobro godi, če je samo obupana. Drugi učitelji, ki začnejo poučevati, da se po navadi obupano jočejo tedne in mesece. To ne zaradi tega, ker ne bi bili sposobni posredovati učne snovi, ampak, ker starši pogostokrat pričakujejo, da naj bi učitelji prevzeli tudi vzgojno delo.

Da naj bi učitelj posredoval oboje, je jasno. Problematično pa nastane takrat, ko otrokom doma niso bile postavljene nobene meje, ker so jih starši pač želeli vzgojiti na antiavtoritetni način. Tako otroci kot njihovi starši pričakujejo, da je učitelj v vsaki situaciji prijazen in uvideven, otroci pa naj bi imeli popolno prostost pri svojem obnašanju. Takoj, ko učitelj začne postavljati meje, otrok pa potrebe po njih ne uvidi, ker mu pač doma nikoli niso bile postavljene meje, pride do konflikta.

profesor
Tonč Malle

„Učitelj naj čimbolj mirno ravna z agresivnim otrokom. To pa je seveda vprašanje profesorjev živcev.“

učiteljica
Sonja Sturm

„Problem je, če otroku doma nikoli niso bile postavljene meje, in mu jih mora prvič pokazati šele učitelj.“

psihoterapevt
mag. Štefan
Kramer

„Starši so zaposleni in imajo premalo časa za pogovor z otrokom. Zato skuša otrok zbuditi z agresivnim obnašanjem pozornost v šoli.“

Dipl. inž.
FRIEDRICH BREITFUß:

„Ne le otroci, vsa družba je postala v medsebojnih odnosih bolj agresivna. Od otrok pričakujemo, da bodo spremenili svoje ravnanje, čeprav pri odraslih ne vidijo drugega kot konkurenčni boj, agresivno obnašanje in egoizem. Materializem in zaposlenost staršev pa sta prav gotovo ena od odločilnih faktorjev, da so danes otroci zbegani, kar izražajo z agresivnim obnašanjem.“

MIHAELA TRAVNIK
učiteljica:

„Posamezni otroci imajo prav gotovo talent, da spravijo učitelja ob živce. Osebnost

Mati treh otrok, Kati Zablatic, vidi problem agresij predvsem v tem, da so starši pogostokrat zaposleni in so zato otroci prepuščeni samim sebi. Matere, ki od dela prihajajo šele pozno domov, imajo pogostokrat slabo vest in zato ne bi rade postavljale otroku v skromnem času, katerega imajo zanj na razpolago, meje.

Da pa otrok išče svojo pot in mu je nujno treba pokazati meje, tega mnenja je tudi psihoterapevt mag. Štefan Kramer. Popolna antiavtoritetna vzgoja, ki otroku ne pokaže nobene meje, nujno privede do dezorientacije otroka. Ker imajo starši zaradi zaposlitve zanj vedno manj časa, išče otrok komunikacijo drugod. Pogovor s starši pogostokrat nadomešča enostranska komunikacija oziroma konzumiranje televizijskih oddaj ali video-iger.

Medtem ko imajo otroci na podeželju še več možnosti, da izživljajo svoje agresije v igri na prostem, teh možnosti mestni otroci danes skoraj nimajo več. Večina otrok je do večera v zavetišču, kjer se morajo integrirati v skupino in jih vzgojiteljica stalno nadzoruje.

Učitelji kot tudi vzgojitelji pravi, da so agresivni skoraj brez izjeme otroci, ki prihajajo iz socialnih okoliščin, v katerih za otroka enostavno ni časa. Zato skuša otrok zbuditi pozor-

nost v šoli ali v zavetišču.

Seveda pa se učitelji sprašujejo, zakaj bi prevzemali poleg svoje obveznosti, da posredujejo učencem znanje, tudi še vzgojno delo in korigiranje negativnega obnašanja, ki ga je otrok morda dobil v družini.

Sonja Sturm pravi, da starši pričakujejo, da se bo otrok v šoli dobro počutil. Nihče pa ne vpraša, kako gre pri tem učitelju. In sploh je učitelj prepuščen samemu sebi. Sicer sankcije ne bi reševale problema agresij. Vendar dejstvo, da otroci točno vedo, da si učitelj ne more privoščiti ničesar, tako močno krepi samozavest otroka, da se ta včasih stopnjuje do prepotence.

Problem dezorientacije pri šolarjih opaža tudi mag. Stanko Polzer. Pravi, da je danes izredno težko motivirati šolarje za kakršnokoli ponudbo. Možnost dobrega sodelovanja z učenci imajo le pedagogi, ki so osebnosti in jih zaradi tega otroci sprejemajo. Medtem ko je bilo še pred nekaj leti samoumevno, da šolarji brez komentarja vzamejo na znanje zahteve profesorjev, danes učenci skoraj ničesar več ne akceptirajo.

Z vsemi temi problemi pa so učitelji prepuščeni samim sebi. Izobrazba na Pedagoški akademiji je prav v vprašanju, kako ravnati z agresivnimi otroki, izredno pomanjkljiva. Če pa se učitelji odločijo za tečaj „Super-vizija“, pa morajo tega plačati iz svojega žepa. In kdo to rad naredi?

Kaj je narobe z našimi otroki?

imam občutek, da so to v prvi vrsti otroci, katerim starši ne pokažejo nobenih mej.

Zdrava samozavest se stopnjuje do prepotence, in to ne le v odnosih do sošolcev, ampak tudi do učiteljev. V primeru, da učitelj otrokom ne pokaže pravočasno jasnih mej, učenci njegovo potrebnost neusmiljeno izkoriščajo do zadnjega.“

DR. JANKO ZERZER
ravnatelj:

„Zaradi enega tragičnega primera posploševati, da so danes šolarji agresivni do skrajnega, bi bilo neupravičeno. Da pa je mladina v šoli nekako agresivna, drži. Vse to opažamo zlasti v internatu, kjer ima mladina občutek,

da je zaprta, in je to zanj največji problem. Do agresij pa pride tudi tam, kjer pridejo v stik šolarji iz dveh različnih družbenih sistemov (Koroška - Slovenija), ker imajo drugačno kulturno vzgojo in tudi drugačno mentaliteto. Tudi na naši šoli smo že imeli primere, ko se je ena skupina šolarjev čutila zapostavljena, in smo se morali temeljito lotiti reševanja tega problema.“

DR. EBERHARD SUNTINGER
zdravnik:

„Kot starši se moramo zavedati, da šola ne more reševati vseh problemov, ki za otroka nastanejo v njegovem socialnem okolju, med drugim tudi v družini. Kljub zaposlitvi si bomo morali zavest-

no vzeti več časa za pogovore in skupna doživetja z našimi otroki. V institucijah, bodisi v šoli ali v zavetišču, imajo otroci pogosto občutek, da so omejeni v svoji prostosti in zato postanejo agresivni. Vse preveč pa podcenjujemo tudi pomen zdrave prehrane. Dokazano je namreč, da nekatera živila, ki vsebujejo fosfor, pospešujejo agresivnost otrok.“

MAG. STANKO POLZER
profesor:

„Razmere v družinah se spreminjajo, za otroka pa po navadi preostane premalo časa, tako da je prepuščen samemu sebi. Sicer je mladina danes bolj samostojna in kritična in pa tudi bolj samozavestna, po drugi

DR. JOSEF LENZI
šolski psiholog:

„Institucije ne morejo nadomestiti vzgojnega dela staršev!“

Tako odrasli kot tudi otroci so danes manj obremenjeni kot svoj čas. Starši pa v današnjem času pričakujejo od šole več kot včasih. Po drugi strani pa imajo vedno manj časa, in tako v veliki meri prepuščajo otroka institucijam, ki pa ne morejo nadomestiti vzgojnega dela staršev. Otroci pogrešajo osebe, po katerih bi se lahko zgedovali. Zaradi svoje zapuščenosti in nemoči nastane pri otroku agresiven potencial, ki ga otrok seveda izživlja tudi v šoli.

Učitelj pa je preobremenjen, ker naj bi izravnal deficite v socialnem obnašanju otroka in naj bi posredoval čimveč znanja. Ker pa otrok v družini za pogovor skoraj več nima možnosti, naj bi učitelj izravnal tudi še komunikacijske deficite.

Preobremenjeni so torej

starši, šolarji in tudi učitelji. In kako reagira človek, če je obremenjen, je jasno. Odrasli pričakujemo od otroka, da bo spremenil svoje obnašanje, čeprav otrok izživlja le to, kar vidi - namreč hektiko in stres.

Kakšna naj bo vzgoja otroka, za to ni možno dati nobene splošne recepta. Jasno pa je, da prestroga vzgoja privede do agresij, vzgoja, pri kateri pa se ne postavljajo meje, pa vodi do dezorientacije otroka. Važno je, da se najde tako imenovana „srednja pot“, da se otroku posredujejo določene vrednote in predvsem občutek, da ima nekdo zanj čas.

Najvažnejši stebri pri vzgoji otroka so: jasnost razmer, meje in občutek varnosti. Čas za otroka in ljubezen do njega pa sta najboljše nadomestilo za drago igračo.

TOMO MILLONIG, učitelj:

„Zaradi poklicne preobremenjenosti skušajo starši vzgojne naloge delegirati na učitelje. Učenci so cel dan v šoli oziroma v zavetišču, ob večeru pa večino časa prebijajo z računalnikom, pred televizijo ali z video-igrami. Živijo v preobilju, večini otrok pa manjka pozornost staršev oziroma njih ljubezen; to pomanjkanje se izraža v skorajda neznosni agresivnosti v šolskem času. Starši bi se morali zavedati, da šola ne more popolnoma prevzeti vzgojnega dela.“

Primorska umetnost na Koroškem

Sredina in obenem vrhunec letošnjih primorskih dnevov na Koroškem je bil umetniški večer v ponedeljek, 11. 10. 1993, v Celovcu, ko sta se predstavila zastopnika dveh generacij, skoraj dveh svetov, iz Trsta: slikarka Jasna Merku in pesnik Vinko Beličič.

Piše Alojz Angerer

Razstava slikarke Jasne Merku. Če ne bi bilo zvestih prijateljev iz Sveč, bi peščico drugih obiskovalcev lahko bilo sram, kajti malo več pozornosti bi mlada umetnica iz Trsta že zaslužila. Pokazala nam namreč ni samo nove tehnike, ki se je naučila lani v slikarski koloniji v Svečah, ampak občudovali smo lahko tudi njene najnovejše izdelke, ki so posebna stopnja na njeni umetniški poti.

Jasna Merku, hči znanega tržaškega skladatelja Pavleta Merkuja, je začela z grafiko; toda že v naslednjem obdobju linorezov in lesorezov se je pokazala njena rahločutna in nežna osebnost. Takrat se je naučila osnovnih umetniških tehnik in spretnosti, kar je posebna odlika

mlade ustvarjalke. Krhkost glinastih kipov, spletenih kot sanjske podobe, še bolj sanjske punčke — lutke, ki v igri izražajo življenjsko resnico, so ji dale občutek za različne materiale.

Slike celovške razstave imajo za osnovo papirnato podlago, ki jo umetnica sama pripravlja iz zmletega barvnega papirja. Vanjo vdela, z občutkom umetniškega ustvarjalca, različne druge vstavke, na primer volnene nitke, krep papir, til, volno, in končni izdelek tako dobi konturiran, trodimenzionalen značaj. V nežnih svetlih barvnih odtenkih se zrcali tudi očetova glasbena izpoved: lirični samospevi in globoko občuten kraški svet.

„Iztočnica mojih slik so moje

osebne sanje, moja kulturna tradicija, moj svet; vsak gledalec pa lahko vpleta vanje svoje osebno doživljanje,“ pomaga slikarka sama najti dostop do sanjskih podob brez naslova. „Iz take smo snovi kot sanje,“ nam šepetajo njene slike in upodablajo v srcu gledalca intimne prizore iz lastnega sanjskega sveta.

Ob 80-letnici pesnika Vinka Beličiča. Kot pravo nasprotje se je izkazala uro pozneje v Slomškovi dvorani pred še vedno sramotno maloštevilno publiko belokranjska grča, pesnik Vinko Beličič, ki ga je pozdravil predsednik prirediteljske organizacije, KKZ, dr. Janko Zerzer. „Pesmi segajo najgloblje v človekovo notranjost, ker so močnejše od

Pesnik Vinko Beličič

človeka; ljudje minevajo, moč pesmi pa ostane: vkoreninjenost, zbranost, red in urejenost, etični imperativ,“ tako je označila Ester Sferco poezijo pesnika klasične slovenske literature, čigar vzorniki so Župančič, Gradnik, Murn in Cankar.

In takšen, kot so njegove pesmi, se je postavil pred nas tudi umetnik slovenske besede, zamolčani in zamolčevani osemdesetletnik Vinko Beličič: vzravan in pokončen, samozavesten, poln čustev in energije nam je

PISMO BRALCA

Sodišče v Slovenj Gradcu razprodaja in oddaja moje podedovano zemljišče

Ker se kot državljan Republike Slovenije počutim v svojih pravicah grdo izigranega, sem sklenil, da svoje težave objavim v časopisu z naslednjim sestavkom.

Sodišči v Slovenj Gradcu in Mariboru, ki sta obravnavali moj primer, sta me s svojo očitno pristransko in dokončno odločitvijo, brez možnosti pritožbe, hudo prizadeli. Za kaj gre? — Sem upokojenec iz Dravograda. Kot zdomec sem bil 20 let na delu v Nemčiji. Leta 1977 me je takratni odvetnik Rajko Poberžnik obvestil, da sem po smrti svoje sestre kot zakonit dedič upravičen do imetja, ki ga je zapustila.

Ko sem se l. 1980 upokojil, sem se vrnil v Dravograd s prijetnim občutkom, da bom lahko jesen življenja preživel na svojem. Bil pa sem razočaran zaradi so-

sedov, ki so sicer od očeta kupili 3/4 hiše, uporabljali pa so celotno zemljišče — tudi sestrično četrtino — okoli hiše. Leta 1983 so sosedje vložili zahtevek za razdelitev posesti na njihove 3/4 in mojo četrtino podedovane posesti. Ker pa sosedje niso dovolili, da bi sam obdeloval svoj del vrta, se je razdelitev zavlekla in bi marca 1993 to zavlačevanje trajalo že 10 let.

Namesto, da bi mi sodišče takoj prisodilo moj del vrta, saj sem dejstva sam dokazoval tudi z dvema pričama, je svojo razsodbo od leta do leta zavlačevalo, sam pa nikoli nisem prišel do svojega dela vrta. Pritožil sem se na višje sodišče v Mariboru. Istočasno pa je tudi nasprotna stran po odvetnici Joži Konečnik vložila pritožbo, v kateri navaja same laži, ničesar pa o resničnem stanju problema.

Dejstvo je, da sem sam pode- doval po sestri hišo in vrt v zgornjem delu celotnega vrta, ki spada k moji hiši. To je bilo na razpravi, vodeni po sodnici Silvi Potočnik, tudi s pričami potrjeno. Prisotnost teh prič pa se kasneje

ni več omenjala. Moram pripomniti, da sta sodnica in odvetnica — sodnica Silva Potočnik, odvetnica Joža Konečnik — že ves čas proti meni. Čeprav so pričle, ki so od sestre dobile ta del vrta v obdelavo, potrdile resničnost tega dejstva — slednje za sodišče v Slovenj Gradcu in sodišče v Mariboru ne pomeni nič.

Prav tako ravna sodišče nezakonito, ko razpolaga z zemljiščem za hišo in preprosto brez mojega soglasja in dovoljenja odproda nekaj zemlje sosedom. Kje je sploh meja svojevoljnemu razpolaganju sodišča z mojim zemljiščem?

To, kar se tukaj dogaja, je tepanje človečanskih pravic posameznika, in to prav s strani sodišča. Sodišči v Mariboru in v Slovenj Gradcu sta me ogoljufali in oropali mojega zemljišča. Menim, da je to največja svinjarija, ki se lahko pripeti človeku. Med svojim 20-letnim bivanjem v Nemčiji sem spoznal njihovo zakonodajo. Lastnina, ki jo človek pošeduje, je tam sveta in nedotakljiva in Bog ne daj, da bi si jo kdorkoli prisvojil.

Ravnanje tukajšnjih sodišč pa je pravo nasprotje pravkar povedanemu. Namesto 1/4 vrta v gor-

njem delu, kakor je potrjeno in dokazano s strani prič, mi je sodišče odmerilo 2,5 m ozek pas vzdolž plotu, ki meji na precej prometno cesto. Zelenjava, pridelana na od sodišča prisojenem delu vrta, bi bila prepojena s škodljivimi ostanki izpušnih plinov v taki meri, da bi bila neužitna. Privoščil bi jo tem krivičnim sodnikom, da bi se je nasitili.

Tukajšnje razmere so take, da prizadeti ljudje ob krivičnih rozsodbah sodišča raje molčijo, tišči- jo glavo v pesek ali pa v mišjo luknjo. Takšna sodišča bi morali ljudje razkrinkati in jih ožigosati zaradi njihovega despotskega vedenja! Sodnikom in odvetnikom, ki delajo v nasprotju z zakonom in se lažejo, samo da dobijo pravdo, bi bilo treba odvzeti imuniteto in jih odstraniti s sodišč, da ne bi še dalje škodovali poštenim ljudem!

Sam bom prodal še to, kar mi je preostalo, in se odselil nazaj v Nemčijo. Proč od sovraštva in zavisti. Saj tukaj človek ne sme imeti ničesar svojega. Nekateri ljudje so kot hijene — stalno so na preži, grabežljivi in skregani z najosnovnejšo poštenostjo.

Ernest Mitok
Dravograd, Trg 4. julija 48

podaril nekaj svojih pesniških otrok, ki so se mu rodili ob tegobah na življenjski poti. „Vsako mojih pesmi (216 naslovov) točno poznam, imam jih rad in najraje jih tudi sam preberem, ker ima vsaka pesem posebno zgodovino,“ predstavlja pesnik sebe in svoje sadove. In res je v pesmih postavil vse na pravo mesto: svoje preprosto otroštvo, ljubezen do matere, bolečino ob izgnanstvu, vžvljanje v kraški svet, opazovanje narave in domotožje. „Ostal sem Belokranjec, sin zemlje med Rogom in Kolpo, dočakal sem novi čas in sedaj živim novo življenje,“ tako izraža pesnik svoja današnja čustva. Prebral nam je najlepše, „Spomin na Belo krajino“, „Zvon iz domovine“, in med drugimi tudi pesem z naslovom Kneža, ki jo je napisal, ko je bil leta 1952 zadnjikrat na Koroškem, na Djekšah:

„... Do tu je v
davnini dospel naš rod:
udrl je v samote,
osvojil strmine,
pognal korenine,
utrl si v bodočnost pot ...“

Pesmi Leva Detele izšle v Sloveniji

„Duh in telo“ je naslov nove knjige Leva Detele, ki jo je nedavno izdala založba Mihelač v Ljubljani. Bralcem v Sloveniji ponuja avtor, ki je dolga desetletja sodil med tam zamolčane pisce, izbor iz svojih dosedanjih sedmih pesniških zbirk. Te je objavil v Trstu, Celovcu, Londonu, na Dunaju ter v Canberri v Avstraliji. Pesmi Leva Detele je uredil in izbral Tone Pavček, knjigo pa na primeren način opremil Jure Kocbek. Kritika opozarja na kozmopolitsko razgledanost Leva Detele, ki veje iz njegove temne, fantastične in surrealne poezije.

To je po izboru iz Detelove zgodnje proze POSLEDNJA GORA, ki je izšla lani v Ljubljani, druga knjiga Leva Detele, ki so jo izdali v Sloveniji.

Štefan Gregorič

„Nekateri mi očitajo, da sem predrag!“

S Štefanom Gregoričem se je pogovarjal Franc Sadjak

IME: Štefan Gregorič
STAROST: v 56. letu
DOMA: v Mali vasi pri Globasnici
POKLIC: kovač, inštalaterski mojster
KONJIČKI: petje, potovanja, gore

S koncem leta greste v zaslužen pokoj. Ali se ga veselitate?

Menim, da je bolje iti prej v pokoj kakor kasneje, saj nikoli ne veš, kako dolgo ga boš užival. Na vsak način sem ga vesel, in ga bom tudi užival. Želim še na tem svetu doživeti vstajenje. Če bo želja, pa bom na voljo tudi mlademu šefu, saj bo pomoči gotovo vesel.

Kako pa boste uživali pokoj?

Poznam mnogo stvari, ki me zanimajo, in za katere doslej še nisem imel dovolj časa. Sicer sem že veliko potoval, toda v času pokoja si bom ogledal čimveč meni tujega sveta. Zelo me mika potovanje z vlakom od enega do drugega konca nekdanje Rusije. Ko se bo tamkajšnji politični položaj umiril, bom to gotovo najprej storil. Rad grem tudi na gore, kjer v tišini najdem pravi počitek in tudi veselje. Tudi društvena pevska dejavnost naj ne bo prikrajšana.

Sodite med najuspešnejše inštalaterje na spodnjem Koroškem. V začetnih letih pa ste se menda ukvarjali le s kovačijo...

To drži. Še dobro se spomnim,

ko sem 62. leta nenadoma moral prevzeti v Globasnici kovačijo strica Jurija Konečnika, ki je težje zbolel, kajti prvotno sem nameraval delati pri kovaču Ostermannu v Drveši vasi. V prvih letih sem delal prikoliče in poljsko orodje, že takrat pa sem tudi oskrboval globaški vodovod. Leta 1964 sem še dodatno zaključil izpit za sanitarne naprave, leta 1967 pa za centralno kurjavo. Po preselitvi iz Globasnice v Malo vas (1970) pa sem se vedno bolj ukvarjal z inštalacijo, kajti zanimanje za kovačijo je postajalo šibkejše.

Menda Vas domačini niso vedno upoštevali!

Nekateri (poudarek na „nekateri“) so mi očitali, da sem predrag. Toda dobro in pošteno delo je pač nekoliko dražje. Da me je to malo bolelo, je jasno, toda imel sem vedno dovolj naročnikov tudi izven občine, ki so moje delo spoštovali. Prav zaradi tega tudi reklame nikoli nisem potreboval.

Niste le mojstrski v poklicu, temveč tudi pri petju in na odru!

Že kot otrok sem rad igral, in to, čeprav mi beseda ne teče popolnoma gladko. Drugače povedano, včasih se mi pri govorjenju malo „hakla“, toda na odru nisem imel težav. Ker sem pogostokrat igral glavno vlogo, se še danes rad spominjam nekaterih nastopov. Najbolj mi je v spominu vloga Kristusa v igri Kristusovega trpljenja, katero smo uprizarjali tudi izven domačega odra.

Nad 30 let pa neprekinjeno pojem tudi v domačem mešanem pevskem zboru, za kar

sem od Zveze kulturnih organizacij Slovenije prejel zlato Gallusovo značko. Tudi v globaškem cerkvenem zboru pojem že mnogo let. Žal pa sem zaradi nekega krivičnega očitka za nekaj časa prekinil petje v cerkvenem zboru. Toda to je bilo že pred mnogimi leti.

„Sem absolutno za skupno demokratično zastopstvo koroških Slovencev!“

Štefan Gregorič

Ali se tudi politično udeležujete?

Moje politično udejstvovanje se omeji na NSKS, kjer sem predsednik okrajnega odbora, in to že kar ogromno let. Komunalni politik pa nikoli nisem bil. Toda moram reči, da me to sedaj že malo mika. Veste, politik mora biti malo hinavski, in prav to je tisto, kar mi ne ustreza. Mogoče se da to naučiti...

Vaše mnenje o skupnem demokratičnem zastopstvu koroških Slovencev?

Sem absolutno za to. Povsod se cepimo, celo že v družinah, in to nas slabi. Če želimo uspeti, je potrebno, da vlečemo vsi za isto vrv, kajti le v enotnosti je moč.

Za zaključek še vprašanje o Vašem odnosu do vina.

Glej, z vinom je že Kristus pogostil goste, prav tako duhovniki že zjutraj pri maši pijejo vino, torej mora biti nekaj dobrega in posebnega. Seveda samo do neke mere, in to ima vsak svojo.

Hvala za pogovor!

BISTRICA NA ZILJI:

Praznik bio-kmetov

Pred kratkim je povabil mag. Urban Popotnik kmete iz bližnje okolice Bistrice na Zilji na svojo kmetijo k prazniku bio-kmetov. Družabno srečanje je nudilo možnost za izmenjavo izkušenj, prav gotovo pa je tudi krepilo samozavest kmetov, ki so se že odločili za alternativen način kmetovanja.

Pred nekaj leti, ko so bio-kmetje še veljali kot „čudni ptiči“, se je Urban Popotnik že odločil za nekonvencionalen način kmetovanja. Sam sicer prizna, da je bila ta odločitev tvegana, vendar si je to lahko privoščil, ker družina ni živela izključno od dohodkov iz kmetije. Vendar se je ta odločitev že izkazala kot pravilna in je Urban Popotnik kmalu našel v občini nekaj posnemalcev. Danes se kmetje na Zilji ukvarjajo poleg konjereje tudi z ovčerejo, ki predstavlja eno izmed glavnih panog kmetijstva na tem področju. Tako na primer družina Popotnik (Bistrica/Z.) in Marija Bartoloth (Gorje) svoje proizvode prodajajo tudi direktno na kmetiji npr. preproge iz ovčje volne, ovčje kože, ovčje meso, ovčji sir, copate iz ovčje volne, klobuke iz klobučevine, prejeno volno z orehovo luščino barvano in pobarvano runo. Če se zanimate za navedene proizvode, se lahko oglasite pri Pauli Popotnik, pod tel. števil. 0 42 56 / 25 64 ali pri Mariji Bartoloth pod tel. števil. 0 42 56 / 25 44. Pri Hanziju Miklu (Ločilo, tel. števil. 0 42 57 / 24 13) pa lahko kupite salame, pršut, zaseko, mošt, žganje, ajdovo moko, jagodovo vino in totrovo olje.

ČESTITAMO

V Zagorjah pri Št. Lipšu je pred nedavnim slavila 80. rojstni dan **Matilda Prutej**. Iskreno čestitamo ter kličemo še na mnoga zdrava in zadovoljna leta! Čestitkam se pridružuje EL Žitara vas.

Te dni je obhajal osebni praznik župnik **Maks Mihor** iz Kotmारे vasi. Iskreno čestitamo!

V nedeljo bo slavil v Trebljah pri Šmarjeti v Rožu obč. odbornik **EL Hubert Ogris** rojstni dan. Kličemo še na mnoga srečnih, zadovoljnih in predvsem zdravih let! Čestitkam se pridružujeta EL in SJK.

Okrogli življenjski jubilej obhajata **Rezka** in **Gustl Novak** iz Malenc. Obema iskreno čestitamo ter želimo še mnogo zdravih in srečnih skupnih let!

60-letnico življenja obhaja **Uršula Mucher**, po domače Klančnikova Šeli iz Račič. Ob tem okroglem življenjskem prazniku iskreno čestitamo ter želimo tudi v prihodnje mnogo osebne sreče in Božjega blagoslova! Čestitkam se pridružuje vsi domači.

V Metlovi je pred kratkim obhajala dvojni praznik **Renata Lesjak**, za kar ji iskreno čestitamo ter kličemo še na mnoga zdrava in zadovoljna leta!

V Dvoru pri Šmihelu bo te dni slavil rojstni dan predsednik **EL Andrej Wakounig**. Zavzetemu občinskemu politiku in predsedniku stranke iskreno čestitamo, kličemo še na mnoga uspešna leta!

Društvo upokojencev Pliberk čestita za osebne praznike: **Karlu Polancu** iz Dvora, **Ljudmili** in **Hanzeju Dumpelniku** iz Štebna, **Ančki Jernej** iz Šmihela in **Stefki Skuk** iz Senčnega kraja. Priscrčnim čestitkam društva upokojencev Pliberk se pridružuje uredništvo Nt. Vse najboljše!

V Selah na Borovnici obhaja osebni praznik **Werner Piskernik**. Vse najboljše!

Preteklo soboto je obhajala osebni praznik gospa **Ana Ogris**, po domače Strajncica iz Stranj. Društvo upokojencev Št. Jakob ob tem osebnem prazniku prav priscrčno čestita ter želi mnogo osebne sreče, Božjega blagoslova in nenazadnje trdnega zdravja. Čestitkam upokojencev se pridružuje uredništvo Nt.

Naslednje voščilo je namenjeno **Hanziju Pegrinu** iz Borovelj, ki slavi 70. življenjski jubilej. Za ta visoki jubilejni praznik iskreno čestitamo ter želimo še mnogo sreče, zdravja in osebnega zadovoljstva!

Te dni bo slavil 25. rojstni dan **Milan Piko**, doma iz Vidre vasi pri Pliberku. Zavzetemu mlademu občinskemu politiku in kulturnemu delavcu prav iskreno čestitamo. Voščimo vse najboljše! Čestitkam se pridružuje EL.

8. oktobra je obhajala rojstni dan **Terezija Kerbitz** iz Vogrč. Mami in babici vsi domači čestitajo ter kličejo še na mnoga zdrava in zadovoljna leta v krogu družine. Čestitkam se pridružuje Nt.

Visok življenjski praznik je obhajala **Marija Nindler** v Dobrli vasi. Še mnogo zdravih let in Božjega varstva želijo člani društva upokojencev Podjuna. Čestitkam se pridružuje uredništvo Nt.

V Žitari vasi je praznoval **Matevž Huss** 80. rojstni dan. Iskreno čestitamo in mu želimo še mnogo let v osebnem zadovoljstvu, predvsem pa mnogo zdravja. Čestitkam se pridružuje EL Žitara vas.

V Galiciji obhaja rojstni dan **Neža Slanovc**. Vse najboljše, zlasti trdnega zdravja in osebnega zadovoljstva!

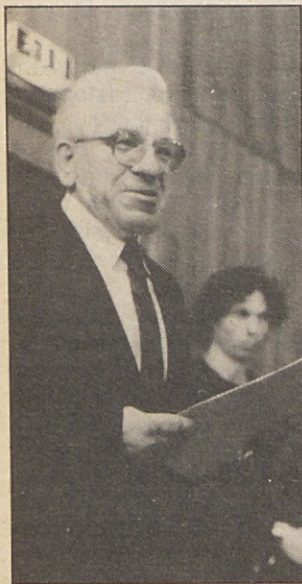
V ponedeljek je obhajala 67. rojstni dan **Milka Blažej** iz Suhe pri Šmihelu. Za rojstni dan iskreno čestitamo ter želimo trdnega zdravja, osebnega zadovoljstva in Božjega blagoslova. Čestitkam se pridružujejo vsi domači.

70. jubilejni rojstni dan obhaja **Ursula Lausegger**, po domače Žarkova mama iz Slovenjega Plajberka. Ob tem visokem življenjskem prazniku iskreno čestitamo ter želimo še mnogo zdravih in osebno zadovoljnih let! Čestitkam Našega tednika se pridružuje vsi domači.

V Selah obhajajo te dni osebna slavja **Marija Jug** na Borovnici, **Kristl Jug** in **Urši Mautz** na Šajdi. Vsem slavljencem iskreno čestitamo ter kličemo še na mnoga leta!

Prav tako 80. rojstni dan bo v Žitari vasi praznovala **Ursula Krainz**. Slavljenci kličemo še na mnoga vesela in predvsem zdrava leta. Čestitkam se pridružuje EL Žitara vas.

ČESTITKA TEDNA

V soboto, 9. oktobra, je izpolnil 60-letno starost **Franci Čertov** iz Sel, po poklicu avtobusni šofer pri pošti, sedaj pa v zasluženem pokoju. Franci je bil dolga leta eden od vodilnih osebnosti kulturnega življenja v Selah, saj je skoraj 30 let vodil MePZ „Sele“, začasno pa tudi dekliški zbor. S srcem in dušo se je zapisal zborovskemu petju in tudi sam zložil marsikatero pesem. Za njegovo nesebično in vzorno kulturno delo je prejel celo Gallusovo listino in Gallusovo zlato značko.

Zaslužnemu zborovodju in pevcu na tem mestu za jubilejni 60. rojstni dan iskreno čestitamo ter želimo trdnega zdravja, osebnega zadovoljstva in še mnogo veselja pri petju. Čestitkam Našega tednika se še posebej pridružuje Pevsko društvo Sele, ki se mu ob priložnosti osebnega jubileja iz srca zahvaljuje za dolgoletno požrtvovalno delo v društvu. Vse najboljše!

Koncert Kristijana Filipiča in Silke Ronijak – V soboto, 16. oktobra 1993, se obeta ljubiteljem glasbe poseben kulturni užitek. Koncert - duo flavt - bosta izvajala v avli ljudske šole v Bilčovsu Kristijan Filipič in Silke Ronijak, ki sta prvonagrajenca deželnega tekmovanja. Mlada glasbenika bosta sodelovala tudi na zveznem tekmovanju, ki bo od 19.10. do 22. 10. 1993 v Leobnu. Na sobotnem koncertu bosta izvajala dela skladateljev romantike, Reineckeja, Gauberta in Dopplerja, ki bodo prav gotovo očarala vse poslušalce. Ta program imata mlada glasbenika pripravljena tudi za zvezno tekmovanje v Leobnu. Kristijan Filipič je učenec Glasbene šole in se je izobraževal na Deželnem konzervatoriju v Celovcu. Sedaj obiskuje Akademijo za glasbo Mozarteum v Solnogradu. Silke Ronijak pa je študentka Akademije za glasbo v Gradcu. Torej ne zamudite priložnosti obiska obetajočega koncerta dua flavt.

NAŠ UPOKOJENEC

številka 3
1993
III. letnik
cena šil. 10

**Socialni servis
Našega
upokojenca
Kako do
oprostitve
receptnih
pristojbin?**

**Od Pliberko do
Drave
Pliberški
upokojenci so
pripravili 1.
srečanje vseh
upokojencev**

**Novice iz Roža
Upokojenci
moramo
ostati agilni !**

**Za dobro voljo in
razvedrilo
Nasveti,
spomini na
preteklost,
anekdote.**

**K naslovni sliki:
Mnogi se gotovo še
spominjajo te
domače slovenske
trgovine v Selah v
Srednjem Kotu , ki
pa je na žalost ni
več.**

UVODNIK

Jesen

Jesen je v naravi čas dozoritve in obroditve. Vse, kar se je v vigredi nasadilo, v jeseni obrodi obilen sad - predno začne narava mirovati in se pripravljati na zimsko spanje.

Naravi podoben cikel ima tudi človek. Jesenski večer pa za človeka nikakor ne pomeni mirovanja - nasprotno. Otroci so iz hiše, mi sami sprejemamo zasluženo pokojnino in imamo končno čas, da se posvetimo stvarim, za katere celo življenje nismo imeli časa.

Nikakor pa ne smemo pasti v brezdelje - ker to je zanesljivo prezgodnja smrt. Poiskati si moramo naloge in cilje, bodisi hoditi v družbo, posredovati mladini bogate izkušnje iz svojega življenja. Posebna in važna naloga nas vseh je, mladino spet in spet opozarjati na to, da ostane zvesta izročilom svojih staršev in se ne odtuji naši narodnostni skupnosti. Mladina mora videti v nas svetel lik neupogljivosti tujemu jarmu.

Mnogo jih je med nami, ki so izgubili svojega zvestega sodruga in so morda obupani, ker ne vedo, kako naj sami živijo naprej. Življenje mora iti naprej - poskusite prevzeti dolžnosti in z delom premostiti najhujši čas.

Torej uživajte življenjsko jesen, katera Vam nudi še mnogo lepega, samo videti ga morate.

Vas pozdravlja
Vaša Micka

od srede, 3. novembra 1993, 18.00 ure
 do srede, 24. novembra 1993, 12.30 ure

DOPUSTNIŠKI DNEVI ZA STAREJŠE LJUDI, ZA KMETICE IN KMETE ter za vse druge INTERESEANTE

„DOBRA VOLJA NE POZNA STAROSTI“

Srečavati se z drugimi, da nismo več tako osamljeni, je ravno tako važno, kot stopati iz vsakdanjega tira, da tako slišimo in vidimo spet kaj novega.

Kot vsako leto, bomo tudi tokrat prebirali iz knjige razne zanimive pripovedi, skupno bomo obujali spomine in se priložnostno, kako bo pač nanese, zjokali in nasmejali. Smeh je dobra medicina za dušo. Skupno si bomo na prijeten način olajšali svoje težave in razvedrili se bomo ob zanimivem tinjskem programu. Kdor bo hotel, bo plesal s sestro Marcello plese za seniorje.

Torej bo spored sam zelo privlačen, zato Vas za gotovo pričakujem. Če Vam je možno, prosim, nagovorite še druge znance in morebitne interesente. Ne pozabite pravočasno oddati izpolnjeni formular s svojim podpisom zavarovalnici. Ali pa ga pošljite v Tinje.

Srečanja z Vami se že zdaj veseli
 Vaša
 Majdi Blüml

Socialni servis Našega upokojenca

Kdo ima pravico do oprostitev?

Na prošnjo so oproščeni od receptnih pristojbin:

- osebe, katerih mesečni neto dohodki ne presegajo 7.000.- šilingov (pri samskih oziroma 9.967.- šilingov (pri poročenih). Znesek se zviša za vsakega neoskrbljenega otroka za 746.- šilingov.

- osebe, ki lahko dokažejo, da imajo zaradi bolezni nadpovprečno visoke izdatke, če njih mesečni neto-dohodki ne presegajo 7.900.- šilingov (pri samskih oziroma 10.867.- šilingov (pri poročenih). Za vsakega neoskrbljenega otroka se znesek zviša za 746.- šilingov.

Brez prošnje so oproščeni od receptnih pristojbin:

- osebe, ki dobivajo zaradi nizkega dohodka varstveni dodatek k pokojnini (Ausgleichszulage)
 - bolniki, ki imajo bolezen zaradi katere so dolžni, da jo prijavijo (anzeigepflichtige und übertragbare Krankheiten).
- Da so osebe oproščene od receptnih pristojbin, se zaznamujejo na bolniškem listu s posebno štampiljko.

Več informacij vam nudijo zavarovalnice, ki imajo svoje govorilne ure tudi po občinah.

Osebe, katerih dohodki ne presegajo določene meje, imajo možnost, da zaprosijo pri bolniški zavarovalnici za oprostitev od receptnih pristojbin.

Oprostitev od receptnih pristojbin (Rezeptgebühr)

Pozor: spet novosti pri pokojninski zavarovalnici

S 1. julijem 1993 je prišlo do nekaterih sprememb pri pokojninski zavarovalnici.

Tako imajo od 1. 7.1993 naprej pravico do pokojnine tudi vdove /vdovci, katerih zakon je bil z zavarovanim / zavarovano ločen.

To vendar le pod pogojem, da je zakon trajal več kot 10 let in je vdovec/ vdova vzdrževal zavarovanega, ne da bi za to bil po zakonu obvezan, vsaj eno leto pred njegovo smrtjo.

Vdovci / vdove imajo možnost, da oddajo prošnjo do 30.6.1994 in imajo pravico, da se jim izplača pokojnina z učinkom za nazaj do 1.7.1993.

V primeru, da je zavarovani nezmožen opravljati pridobitno dejavnost, ima pravico do pokojnine, če je plačeval v zadnjih 120 mesecih vsaj 60

mesecev prispevek za pokojninsko zavarovalnico.

Pokojninska zavarovalnica od 1.7.93 naprej prizna materam čas za vzgojo otrok (največ 48 mesecev za enega otroka) kot nadomestno pokojninsko dobo, v kateri zavarovanec ni plačeval prispevkov za pokojninsko zavarovanje. V primeru, da mati rodi v dobi 48 mesecev drugega otroka, se temu primerno zniža čas za vzgojo prvega otroka.

Osnovo za odmero pokojnine tvori 180 mesecev, v katerih je zavarovani plačeval najvišji prispevek za pokojninsko zavarovalnico. Dodatne informacije dopiste na zavarovalnici.

Verwandschaftsverhältnis	Vers.	Angeh. Vers.
Adresse	Pens.	Angeh. Pens.
Vom Versicherten auszufüllen		
Rezeptgebühren		
Rezeptnummer	Mag. pharm. H. GLAWAR-HIRSCHBERG, Bleiburg, 23. FEB. 1993, 18.4.1984	
Taxe	46	870
		130
		19.30
	Zinnoxid	
	Talci vetri aa	30,0
	Glycerini	5,0
	Aqua dest. ad	100,0
	Ultrasicc	30,0
	Aqua dest. ad	60,0

Piše Lojze Krištof

Novice izpod Pece preko Pliberka do Drave

Iz življenja upokojencev

Pliberški upokojenci: Od vižarjev do izleta v vinorodne kraje

Zdi se, da smo leto 1993 komaj dobro začeli pisati, že stojimo v zadnji polovici leta. Tudi nam starejšim hitro mine čas, čeravno čutimo starostne tegobe.

Že sredi meseca julija smo na seji društvenega odbora na široko obravnavali načrte za naš pliberški sejem - jormak, kateri je znan po celi Podjuni in še preko meje. Za ta jubilejni šeststoti jormak smo se tudi upokojenci odločili, da bomo sodelovali, in sicer s srečolovom.

raznih priložnostih. Tudi letos je društvo Ravne vabilo na tradicionalni piknik ob idiličnem Ivarčkem jezeru pri Kotljah tik pod Uršljo goro. Na tem družabnem srečanju je vsakokrat zelo pester in zabaven program. Vsako leto ženska rekreacijska skupina izvoli in dodeli priznanje Mister

piknika. Letos je bil izvoljen naš član upokojencev iz Šmihela. Pri tem sproščenem in družabnem pikniku je res prijetno sodelovati.

Izlet v vinorodne kraje v Sloveniji

Za četrtek, 23. septembra, je

naše društvo organiziralo jesenski izlet v vinogradne kraje vzhodne Slovenije. Tudi trokrat je bilo izlet veliko zanimanje, tako da se napolnila kar dva avtobusa. Najbolj zanimiv je bil mlin na Muri pri Veržeju. Vreteno mlinarice katerega žene reka Mura, stoji na kolih - pilotih. Razen tega je

ripeto z debelo žico. Mlin še vedno obratuje. Največ žita za letove kupijo na Ogrskem. Po gledu okolja je bilo kosilo pri ružini Frank - kmečki turizem. Prijazni postrežbi z domačimi izdelki in domačim vinom je razloženo vidno raslo v pesmih in morju. Po tem prijetnem vzdušju smo se poslovili in vsi srečno šli domov.

Za predvideni zdravstveni tisk v Banovcih pri Veržeju od do 13. novembra so še možne prijave!

Žalostne vesti

Če pišemo o življenju upokojencev, moramo na žalost poročati tudi o smrtnih slučajih iz naših vrst. Sredi septembra smo na pokopališču v Nonči vasi pokopali daleč okoli znano in priljubljeno Lindrovo teto iz Doba, Ljudmilo ožina. Naša članica je izvirala iz naše in zavedne družine iz reške vasi. Kot nekdanja kulturna delavka se je še tudi sedaj zanimala za naše organizacije. Tako jo pri srečanjih upokojencev deli v spremstvu njene nečakinje Helene in nečaka prof. Štefija. Helene počiva v miru v domači zemlji! Žlindrovim in vsem sorodnikom naše sožalje!

Na koncu dopisa pa še ena veselejša novica: Takoj v začetku tega meseca je v Konovecah slavila naša članica Rudolf svojo petinosemletnico. Poznana je ne samo kot dolgoletna pevka z lepim

Pliberške upokojenke so na pikniku ob Ivarčkem jezeru letos avgusta podelile našemu dopisniku Lojzetu Krištofu naziv „MISTER LETA 1993“.

altom pri domačih zborih, ampak tudi kot izvrstna voditeljica kuharskih tečajev. Bila je absolventka znane gospodinjke šole v Ljubljani, katera je dala več izvrstnih voditeljic, npr. Milko

Hartman in Marico Krištof - Aichholzer. Društvo upokojencev je Marici čestitalo z željo, da ji Bog dodeli še mnogo let v trdnem zdravju in še tako v veselem razpoloženju!

Izredno zanimiv je bil za upokojence mlin na Muri pri Veržeju. Takih mlinov je le malo ohranjenih.

Kati Marketz

Pliberški jormak

Ko v jormak sem letev, kak biv sem vesel, da si na kromah lecata kupiti sem sme.

Ko ljubco sem svojo na ringelspil gnav, tak se je sukav, da bi kmav se uscav.

Pa ljudi bi djali, že dižej prši, bežmo v gute, da nas ne dobi.

Pri pivu sedeti bo pač fejn, rajat z dekleti, ko ne nucam Führerschein.

Pa pravi mi ljubica, kupi mi gvant. Pa sem si mislil, saj nisem tvoj fant, sem videl v jormaku veliko gurših deklet, denarnica je prazna, kaj morem počet?

Tiste je dobro, da je toliko ljudi, če človek hoče, se lahko zgubi.

Pa sem se dovta k strojem podav, tam vsak zastonj mi piti dav; tam sem se lagav in kupovav, vsem sem počel. Ko je bilo treba podpisati, sem ušel.

Tri dni sem po jormaku hodil vesel, vse denarje sem zapil.

Ves krumpast sem šel domov in si mislil: naslednje leto pa spet v jormak bom šel.

(napisal za jubilejni jormak in 1. srečanje upokojencev)

Popoldan z vižarji

Srečanja vižarjev na Svetem mestu pri Žvabeku so se letos upokojenci udeležili kar v lepem številu. Med njimi je bil tudi naš društveni starosta 90-letni Ciril Rudolf, ki se je rodil v tem kraju. Ob njegovi jubilejni obletnici so se ga predstavniki društva spomnili in mu čestitali z željo, da bi še mnogo let ostal tako vever in vesel v trdnem zdravju. Tudi Bašovnikova mati, Ana Čebul iz Šmihela, je takrat praznovala 85-letnico rojstva. Tudi njeno obletnico smo primerno slavili in želeli še mnogo let zdravja. Čestitke tema dvema jubilentoma smo poslali že za julijsko številko Našega upokojenca, pa se je dopis na uredniški mizi v vročih pasjih dneh žal „ztajal“. Tako šele danes omenjamo ta slavljenca.

Srečanje z Ravnami

Že kar nekaj let ima naše društvo z upokojenci z Raven dobre stike. Večkrat se srečavamo ob

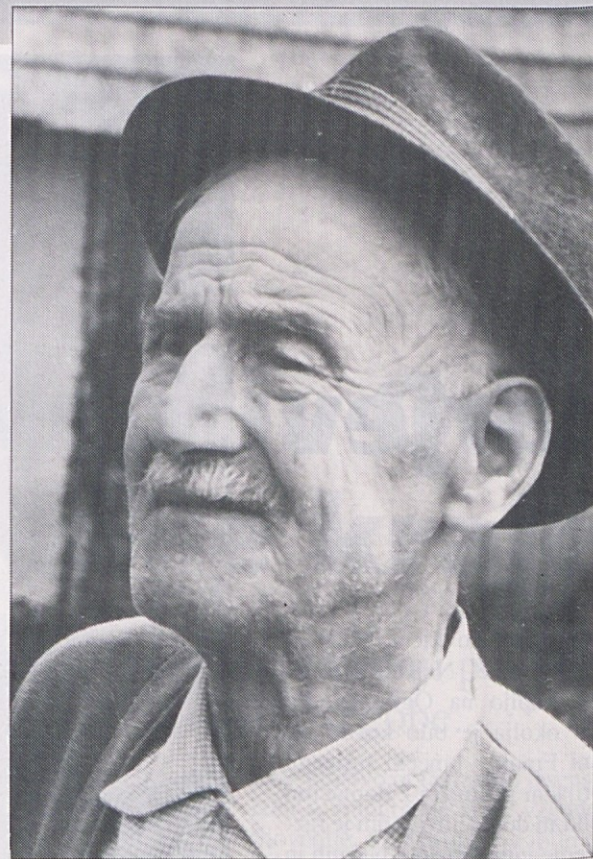
Pliberški upokojenci so bili letos septembra v vinorodnih krajih Slovenije, med drugim v Jeruzalemu, kjer proizvajajo posebno kakovostno vino.

Pismo Franca Janežiča, pd. Tratnika v Št. Jakobu, iz taborišča Hesselberg svojim domačim

Iz knjige „Narodu in državi sovražni“, o kateri smo že pisali in kjer je poleg vrste razprav in dokumentov tudi skoraj 100 strani spominov pregnancev iz taborišč Hesselberg, Rechnitz, Hagenbühl, Eichstatt, Wertschbrg in še nekaj drugih, so tudi pisma, ki so jih pisali oče, mati in sestra Trezka babici in teti, ki so lahko ostali doma.

Danes objavljamo eno od očetovih pisem, ki živo pove trenutno občutenje in razpoloženje med pregnanci.

Slovensko pisana pisma so bila prepovedana in je preti kazni, zato so se posluževali tudi zvijač, da so prišla pisma le v domovino.

Dragi domači!

Bodite vsi prav prisrčno pozdravljeni. Lepa hvala za prejeto poslano, je bilo hitro tukaj. Torej tudi Lazniku lepa hvala. Če bo šlo tako naprej, nam ne bo sile. Mati pa naj ne puste glavo viseti, naj se vdajo v Božjo voljo, da jih ta udarec ne podere. Zaradi materinega avcha bi po mojem ne napravil nič, dokler ni vse bolj trdno urejeno. Do žetve bi kvečjemu iztiral kravo. Bojim se pa, da prej da bi to dali, ne izgnali še matere za nami, čes spadajo k moji družini.

Teta Štikra pridejo v ponedeljek domov, je morala podpisati Strdenka reverz, da Štikrova hiša ne sme biti z njimi obremenjena. Magrovemu Luku pa je tamošnji NSV hotel poslati gojenca (Pflegekind), ki ga oskrbujejo doma sorodniki, z lažjo za njim, da ga on hoče tam imeti. Ko je dobil brzozjav je seveda rekel da ne.

V ponedeljek je bil tukaj višji oficir in je napovedal, da na povelje SS pridejo vsi v Arbeitseinsatz. Tisti, ki so se javili prej pridejo v Schweinfurt (Kugellager Sachs). Nas sedem moških, stari in invalidi in žene, čez nas razpolaga tukajšnji Arbeitsamt. Dekleta pridejo služiti v

Haushalt v Nürnberg in daljšo okolico. So to Trezka, Danica Fonarjeva. Hanca Č. v Neustadt, Lizi Krištof v Emskirchen, Ani Trunk pa tudi 25 km od Nürnberga. Tako bodo v ponedeljek spet padale solze. Tudi se je reklo, da smo prosti in pisma se ne pregledajo več. Takoj smo zaprosili, s Trezijo in še trije smo se peljali na Hesselberg, Mikuč in drugi v Schwarzenberg na obisk.

Na Hesselbergu so se nas zelo zavzeli in razveselili. Gor je prav lepo za poletje, so se mogli prostejše gibati kakor mi in tudi jesti in stanovati je bolje. Zvečer so nam na čast napravili pevski koncert. Pelo se je kot nekdanj pod svobodnim soncem. Prav zadovoljna sva se vrnila, je bilo ravno 19 let najinega poročnega dneva. Jutri pa smo hoteli v Schwarzenberg, kjer je tudi božja pot k maši, pa je spet prepovedano. Smemo iz hiše samo v nujnih slučajih in z Urlaubsscheinom.

Tako bomo spet do 5. julija brez maše, tedaj bo v bližnjem Emskirchnu. Na Hesselbergu smo tudi slišali, da pride domov Laznikova Naney in stara Primkinja, za zadnjo je podpisala hčer. Tudi Hofovec bi rad videl, ko bi mogla mati domov, pa nima nikogar, ki bi podpisal reverz. 18 jih gre v tovarno v Stuttgart tako tudi Štiker

in Jesenik. Drugi pa gredo delat na kmete v okolici.

Če napraviš spet kakšno pošiljko, pošljite tudi nekaj sirkove moke, jo na polovico povadite, se bolje drži in je prej kuhana in mav zaseke, da bomo zabelili. Tone je rekel, da bi poslali mav mešte. In če bi enkrat s pošiljko šlo malo ješprena ali boba, da imamo za železno rezervo, če bi kdaj odpovedalo, a to se ne mudi. In tu in tam kako konzervo, ne glaž, kij jih bomo tudi za vsak slučaj hranili.

Upam, da se je Katej doma uživala. V nedeljo bomo tudi mi z vami v duhu pri proceseiji. Hvala tudi za orglice. Tudi Štefanu se zahvalimo za dobro voljo in vam in Smojevim, ki imajo sami toliko vojakov, ki so tudi pošiljk potrebni. Torej Bog vam plačaj in povrni vse dobrote in vas vse srčno pozdravlja

Franco in družina

19. junija 1942

Dekleta in tudi drugi se v glavnem prišli v službo k zanesljivim strankinim pripadnikom.

Umrl je mož - kje tak je še med nami

Janeza Lesjaka ni več med nami. Za vse nepričakovano nas je dne 6. septembra 1993 zapustil in odšel v večnost.

Kdo ga ni poznal - Janeza, ki se je razdajal za narod. Ni bil bogat v premoženju - bil je samo delavec - vendar je bil velik v delu za narod. Rajni Janez se nikdar ni sramoval - čeprav na zelo ponemčeni jezikovni meji, postaviti se za pravice enakopravnosti slovenskega jezika tudi v Vrbi. Morda so se mu v začetku nekateri posmehovali - vendar so ga, ravno zato ker je bil tak „samorastnik“, spoštovali tudi naši nasprotniki. Ko je po zaslugi rajnega društvo „Drabosnjak“ kupilo stari farovski skedenj v Zgornji vasi pri Kostanjah je rajni v nešteti urah prezidave doprinesel velik delež, da tam zdaj stoji dom z muzejem bukovnika Drabosnjaka ter muzej starega kmečkega orodja.

Da se je po dolgih letih prekinitev spet igral „Pasijon“, je v največji meri zasluga rajnega.

Vsako soboto in nedeljo je bil Janez v

domu in gostoljubno sprejemal raznedomače in tuje skupine ter jim tolmačil zgodovino in naš boj za ohranitev naše samobitnosti.

Z neumornim delom je rajni dosegel, da sedi spet slovenski mandatar v občinski hiši tržne občine Vrba.

Dobro se še spominjam, ko je pred leti prišel na obisk in sva takrat prelistovala tudi „Koroški zbornik“ in je pri tem ugotovil, da je še leta 1880 bilo v Vrbi po uradnem štetju 96,3 % Slovencev. Morala sem mu posoditi „Koroški zbornik“ in je fotokopiral vse tabele štetja Slovencev v Vrbi od 1880 do 1934. Pri tem je rajni Janez izjavil, da bo gospodom v Vrbi dokazal, kako je funkcionirala germanizacija in da Vrba ni bila nikdar germansko naselje.

Še bi lahko naštevala zasluge rajnega - vendar se ne da: bil je namreč prisoten na vseh področjih kulture, gospodarstva in političnega življenja.

Z zaskrbljenostjo gledam na Drabosnjakove in Lesjakove Kostanje in upam, da se bo našel domačin, ki bo nadaljeval nesebično delo rajnega Janeza.

Dragi Janez - počivaj v miru v svoji tako ljubljeni domači grudi in ti kličem še enkrat hvala za vse Tvoje nesebično delo.

Mi.

Pesniki u upokojujencu . . .

Iz zapuščine Mira
Miškulnika

Mi smo pa pevc

Mi smo pa pevc z
Sveč smo doma
rad mi pojamo
da oj cnhla.

Zbor zdaj pa poje že
več daset lit
društvo je Kočna, to
vi že civ svit.

Risn je vuštn in
lip je naš krej
to nam ponidajo
prej in še zdej.

Vlko je zalana
več pa še rož
vse nam to prav ak
lip je naš Rož.

Napisano za 80 let Kočne

Flora Rauter
Djedac prkvati

Djedac prkvati
čej si spet biv
hvišno s ves dnar
v taberni zapiv
za štrafo povem ti
prprav se nato
mesa pa kvobas več
na mizi ne bo.

Za večerjo ti tudi
nič kedrja dam
mešta je vse
kar dati ti mam.
Če s vačn potep
pa zapuj s ano
alkar te ja pamat
nkol srečava bo.

Kna kregaj se ženka
bom mačka zakvov
na peč hor je lehov
le glej kak je dbov.
Nja prato bom jidov
se tabe smajav

k t edrija nč
k pa kremplce bom dav.

Djadac manvredni
kne norčuj se z mno
al kar t prtehnam
za vsete ano.
Ti glej da v gnizdo
zdej šitro hreš spat
jutre boš morov
pred soncam vstat.

Fini Einspieler

„Življenje je bilo kruto, a doživela sem tudi mnogo lepih trenutkov!“

Bolečina duše, ki je bila v teku življenja vedno znova globoko ranjena, se ne zrcali v njenem obrazu. Govor je o Fini Einspieler, pd. Črnijevi mami iz Zgornje vesce pri Bilčovsu.

■ *S Fini Einspieler se je pogovarjala Heidi Stingler*

Fini Einspieler se je rodila leta 1931 kot hčerka zavedne slovenske družine pri Pevcarju v Drabunajah. Ljudsko šolo je obiskovala v Galiciji. Toda ko se je začela druga svetovna vojna in s tem povezano izseljevanje slovenskih družin, nesreča tudi mimo Pevcarjevih ni šla. Še danes ji je živ v spominu dan, ko je prišla v šolo in je zvedela, da Franca Uranka, pd. Kavha, ni v šoli, ker so družino izselili. Ker je vedela, da je tudi ona iz zavedne slovenske družine, jo je objel strah, da bi tudi njena družina morala doživeti isto usodo. Nesreča tudi nanjo ni dolgo čakala. Še isti dan je prišla po Fini v šolo njena sestrična s kolesom in jo peljala domov. Trenutka, ko je videla pred hišo vojaščino s puškami in družino, ki je imela pripravljene že puntelje za pot v izgnanstvo, Fini svoje živne dni ne bo mogla pozabiti. V tistem hipu je imela le eno željo: da bi lahko še enkrat šla v očetovo hišo.

Solze so se ji zlele po licih, a vse zaman. Vstop v hišo ji je nemški vojak zabranil z grožnjo, da jo bo ustrelil. Takrat je bila Fini stara 11 let. Vsa objokana in obupana je takrat stala pred hišo njena mama z dvema otrokoma. Finijina sestra je bila takrat pet let, njen brat v naročju matere pa leto in pol. Poleg njih pa je stal tudi stari oče v starosti 75 let.

Grenki trenutki na poti v izseljenstvo

Družina je torej morala brez usmiljenja zapustiti domačijo, ne da bi vedela, kdo bo nakrmil živino in kako bo šlo naprej. Vendar je bilo že v tistem trenutku jasno, da živina ne bo dolgo ostala v Pevcarjevem hlevu. Nekateri sosedje so se že takrat, ko so gestapovci prišli po družino, krohotali okrog hiše in pili Pevcarjev mošt.

Solze obupane mame in jok majhnih otrok na trnjevi poti do kolodvora v Žrelec niso mogli omehčati src gestapovcev, ki so bili dolžni izvesti nalog Hitlerjevega režima, in na žalost so k temu bistveno doprinesli svoj delež tudi domačini.

Z živinskimi vagoni so družino odpeljali v taborišča Schwarzenberg, Frauenaaurach in Hesselberg. K sreči družine niso raztrgali in je v taborišču pazil na otroka stari oče. Mama in Fini pa sta morali delati pri nemških družinah. Ker je vsak dan bilo več letalskih napadov na taborišča, so morali ljudje po pet- ali šestkrat dnevno bežati v klet, kjer je bil zaščitni prostor. Tako kot mnogo drugih ljudi je tam tudi stari Pevcarjev oče zbolel za pljučnico. Toda trdna življenjska volja je pripomogla k temu, da je ozdravel. Z drugimi slovenskimi družinami, med drugim tudi z Miklavževo iz Bilčovsa, so se tolažili, da bo nečloveškega življenja v taborišču kmalu

konec in da se bodo lahko vrnil v ljubljeno domovino. Prišlo pa je drugače. Nekega dne je prišla k staremu Pevcarjevemu očetu bolniška sestra in mu prinesla tableto, ki naj bi jo pojedel, menda, da bi po pljučnici popolnoma ozdravel. Ker se je Pevcarjev oče branil vzeti tableto, je bolniška sestra naščuvala nanj psa in ga tako prisilila vzeti „medikament“. Pevcarjev oče je nekaj ur zatem umrl.

Oče Finije Einspieler, rojene Ogris, je bil takrat pri vojakih. Trikrat je vložil prošnjo, da je lahko obiskal družino v taborišču, vendar so tam gestapovci že kmalu prišli po njega. Odpeljali so ga v Celovec pred ljudsko sodišče. Ko je ponovno zaprosil za možnost, da bi lahko obiskal družino, so ga odpeljali v Dachau, kjer je bil 28 mesecev. Izseljenstvo je Pevcarjev oče sicer preživel, vendar je nosil posledice tega časa vse življenje.

Vrnitev iz izseljenstva

Po treh letih in treh mesecih, ko se je vojna že bližala koncu, so pregnane družine odpeljali v Beljak. Toda tam se trnjeva pot še ni končala. Prvo noč so izseljenci prespali na prostem na kolodvoru. Naslednjih osem dni pa so bili v beljaški kasarni, kjer so morali spati brez vsake slame ali odeje na mrzlem betonu. Pevcarjevemu očetu, ki se je takrat že vrnil iz Dachaua na dom, je uspelo, da se je pritihtopil v kasarno, kjer je „ukradel“ najmlajšo hčerko in jo

odpeljal na dom.

Ko je družina končno lahko šla na dom, je tam našla do zadnjega oropano domačijo. V hlevu ni bilo nobene živine, v hiši pa nobenega živeža in nobenih odevi. Kljub temu, da je Pevcarjeva družina dobro vedela, pri katerih sosedih bi lahko iskala svoje stvari, je to opustila. Dobro pa se Fini Einspieler tudi spominja, kako so nekateri domačini prišli prositi njenega očeta, da bi jih ne naznanil. Toda družini ni bilo za to, da bi se maščevala in tudi ni nosila v sebi nobenega sovraštva. Bila je srečna, da so se lahko vrnil v ljubljene domači kraj. Čeprav je bilo težko, so Pevcarjevi odpustili domačinom, ki so veliko pripomogli k njihovemu trpljenju. Da pa česa takega človek v življenju ne more pozabiti, je jasno.

Pevcarjevi so bili pridnih rok in so se znova lotili dela in ustvarili za družino lep dom.

Leta 1950 je Fini Einspieler obiskovala gospodinjsko šolo v Št. Rupertu in je nato za poldruge leto odšla v Švico, kjer je delala v gospodinjstvu neke družine. Toda kmalu je spoznala, da je njeno mesto v domačem kraju, zato se je vrnila domov.

Ker je njen oče zaradi posledic izseljenstva vedno bolehal, je morala Fini delati doma in ni bilo možnosti, da bi se lahko izučila kakega poklica.

Z 29 leti se je poročila na Črnijevo kmetijo v Zgornjo vesco pri Bilčovsu. Tam je prevzela veliko

nalogo, saj se je s poroko odločila tudi za to, da je skrbela za tri otroke moža Mihija, ki je zgubil ženo. Da to ni bilo enostavno, za to so poskrbeli sosedje, sorodniki in tudi učitelji, ki so vedno spet hujskali otroke proti očetovi ženi. Črnijeva mama pa je čutila veliko odgovornost do majhnih otrok in se je vedno trudila, da jim ne bi bila mačeha, ampak ljubezniva mama. Zato jo je tembolj bolelo, če včasih kak otrok, ki je bil nahujskan, tega občutka ni imel. Zaradi hudobije drugih pa so trpeli tudi otroci, ki dolgo časa niso prav vedeli, kakšen odnos naj bi imeli do nove matere. Bilo je na dnevnem redu, da so učitelji in sorodniki kontrolirali „v imenu božjem“ perilo otrok in gledali, kakšno malico jim je dala mačeha za v šolo. To je bilo za Črnijevo mamo boleče in je zaradi tega jokala dolge noči. Ko sta se Črnijevim staršem rodila še dva otroka, je bilo za Fini najvišje načelo,

„Tudi usoda hude bolezni ni šla mimo mene!“

da nikoli ne bo delala razlike med svojimi otroki in otroki moža. Ko so otroci hodili v Slovensko gimnazijo, je morala tudi tam spoznati, da je nekateri profesorji ne priznajo za mater Mihijevih otrok. Metali so ji polena pod noge in ji grenili življenje. Kljub temu pa se je vedno spet zavzemala za otroke, ker je vedela, da je njih položaj zaradi smrti matere težaven in zato potrebujejo še več ljubezni in podpore. Veliko oporo pa je ves čas imela v svojem možu; pravi, da teh težav sicer ne bi mogla premostiti.

Ko so otroci odrasli, si je Črnijeva mama vedno želela le eno: namreč, da bi vsi otroci začutili toplino v domači hiši in bi radi prihajali na dom. Danes pravi, da se je potrpljenje splačalo, saj je dosegla svoj cilj. Najbolj uživa, če so od časa do časa vsi otroci doma zbrani okoli mize in se dobro počutijo.

Leta 1932 je pogorela cela Zgornja vesca. Skoraj nihče od kmetov ni bil tako dobro zavarovan, da bi si zlahka spet zgradil domačijo. Tako je bil tudi pri Črniju. Ker ni bilo denarja, so Črnijevi zgradili le hišo in hlev, ki je služil svojemu namenu le za silo. Zato je moral Mihi iti na delo, da si je prislužil toliko denarja, da so lahko zgradili nov hlev. Fini pa je v tem času skrbela doma za otroke in je

nosila glavno breme dela tudi pri kmetovanju. Desetletja dolgo je bila Črnijeva kmetija ena največjih v Bilčovsu, Mihi in Fini pa sta bila za sosede vedno spet prvi pogovorni partner, h kateremu so prihajali vsi, kadar je šlo za to, da bi vaščani skupno opravili kakšno delo.

V teku zadnjih let pa so se spremenili časi in s tem tudi kmetovanje. Otroci so šli za delom in nobenega ni bilo, ki bi hotel prevzeti kmetijo. Odločitev otrok Črnijeva starša sicer razumeta, a kljub temu pravi Fini, da je bila opustitev kmetovanja zanjo ena najtežjih odločitev. Pravi, da se je jokala za vsako kravo, ki je šla iz hleva in je še po dveh letih včasih imela občutek, da sliši mukanje krav.

Hud udarec za Črnijevo družino je prišel leta 1981, ki je Fini zadela možganska kap. Zdravniki so imeli malo upanja, da bi žena lahko okrevala, vendar je bila trdna življenjska volja

močnejša od bolezni. Pripoveduje, kako jo je mož Mihi vsak dan obiskoval v celovski bolnišnici in je skušal prikrivati, kako hudo mu je pri srcu. Ko je videla njegov otožen pogled in solze v njegovih očeh, ji je bilo jasno, da se mora za življenje boriti z močjo leva. Vedela je, da je mož izgubil že prvo ženo in bi bila njena smrt najhujši udarec. Že po treh tednih je šla iz bolnišnice in nato po nasvetu fizioterapevte na okrevanje v Dobrno. Ker je tam srečala nekatere znance, se je začela sramovati bergel in jih je že peti dan pustila v sobi. Pravi, da je imela včasih take bolečine, da je mislila, da gre skozi pekel. Danes, ko lahko spet opravlja vsa dela, je srečna, da se je takrat s tako trdno voljo borila za zdravje.

Sedaj, ko sta z možem Mihijem v zaslužnem pokoju, uživata, da je Črnijeva hiša slej ko prej središče komunikacije v Zgornji vesci. Na njihov dom radi prihajajo sosedje, znanci, sorodniki in seveda tudi otroci. Za veselo razpoloženje v hiši pa skrbijo vsakih 14 dni pevci Vaščanov, ki imajo tu pevske vaje, saj pri njih pojejo tudi Mihi Einspieler in oba sinova. Srečna pa sta Črnijeva starša tudi veselih trenutkov, katere doživita pri srečanju upokojujencev v Št. Jakobu in v Bilčovsu.

Nekaj iz zgodovine Loge vasi

Slovenska zemlja prehaja v roke tujcev

Slovensko prebivalstvo ob Vrbskem jezeru je slovelo po svoji veliki srčni kulturi in poštenosti. Tako se n. pr. Matevž Kakl pd. Vijštr, ki je bil 33 let lesni trgovec, ni nikoli tožaril, čeprav je tisoče in tisoče goldinarjev izplačeval med štirimi očmi in brez potrdila v samem gozdu prodajalcem lesa. S svojo marljivostjo je pridobil toliko premoženja, da je mogel dati otroke šolati v Celovcu. Takšni so bili slovenski rodovi. Res, da se niso branili dobre vinske kapljice in tudi v predzakonski ljubezni so se po stari koroški navadi udejstvovali, toda večinoma so nezakonske matere tudi poročili in nepoštenja niso poznali.

Ko so prišli na Vrbsko jezero tujci, kakor general Mingazzi in neki dr. Neustadt ter drugi, so začeli le-ti goljufati poštene slovenske korenjake ob obali Vrbskega jezera, katerim je bila lopovščina dotlej nepoznana, in špekulirati z zemljiškimi parcelami.

General de Mingazzi je imel različne maločasne spore s sosedmi. Med drugim je opeharil Črnca na Debru za kos zemlje tik med sedanjim Auenhofom in zemljiščem Ivane Kakl. Te zemlje mu Črnec nikoli ni prodal, a vzlic temu si jo je general prisvojil.

Leta 1885 pa se je naselil na Vrbskem jezeru neki dunajski advokat, dr. Neustadt, sramotna prikazen za svojo stran. Pokupil je več zemljišč ob jezeru od Slovencev. Najprej je kupil od Šetlna v Grabnah najlepšo obalo Vrbskega jezera in cesto v dolžini okoli 500 metrov za 600 goldinarjev. Ker pa je bila na tem posestvu vknjižena neka servituta, kupnine sploh ni izplačal. Kmet Šetl je zaradi tega začel piti. Nekoč je v silni duševni depresiji čakal v svoji hiši z nabasano puško na dr. Neustadtla, ki je prihajal po cesti, da bi ga ustrelil.

V zadnjem momentu je to moževno namero opazila njegova žena, mu izpodbila puško izpod rok, tako da se je sprožila v slamnato streho.

Dr. Neustadt je opeharil tudi kmeta Sriena na Debru. Pri tem je

našel podporo pri sodniku Čížeku v Rožeku. Od Sriena je namreč za večjo vsoto kupil travnik na Robu, ležeč ob Vrbskem jezeru. Pregovoril je Sriena, da sta v kupno pogodbo zapisala samo polovico kupnine, da bi se Neustadt izognil plačilu pristojbin. Toda Srienu sploh nič ni plačal, ampak mu je zagrozil, da ga bo naznanil oblasti zaradi utaje pristojbin, če ga bo terjal za kupnino. Šetl in Sriena sta zaradi prevare močno duševno trpela in prerano umrla.

Nadalje je dr. Neustadt prevaril kmeta Važnika v Logi vasi za lepo zemljišče.

O teh prevarah so se slovenski kmetje ob obrežju Vrbskega jezera, posebno v Dobu in Logi vasi, veliko pogovarjali. Na teh zemljiščih stoje sedaj najlepša poslopja ob Vrbskem jezeru: hotel Mira Lago in Eckelsior, vila Loga vas in vila Ana, h kateri pripada Srienov travnik in Šetlnov gozd ob Cap Wörth. Tako so preimenovali ta del obrežja, kjer je pristanišče za parobrode, šele v novejši dobi. Slednje posestvo je koroški „Heimatdienst“, ki je organiziral v dobi koroškega plebiscita nemško propagando, podaril italijanskemu princu Liviju Borgheseju, članu Mednarodne plebiscitne komisije, za njegove velike zasluge za zmago Avstrije pri plebiscitu. Nasprotni znani, ugledni slovenski osebnosti v Logi vasi se je Borghese, ki je prihajal po letu 1920 v poletnih mesecih vedno na letovanje v vilo Ano, bahal, da ima on največje zasluge za nemško zmago pri plebiscitu. Kot nagrado za svoje delo je dobil v dar posestvo vilo Ano s travnikom in vrtom. Borghese je pozneje to posestvo prodal, sedaj je lastnik delavski sindikat.

Seveda je tudi gospodarska kriza, ki je v prejšnjem stoletju težila slovensko kmečko delovno ljudstvo, pripomogla, da je prišlo marsikatero slovensko posestvo ob jezeru na boben in v roke tujcev - Nemcev. Tako je postalo jezero življenjska žila vse pokrajine; iz kmečkih hiš so nastale vile in penzioni, iz slovenskih vasic svetovna kopališča, kakor Poreče, Vrba in Kriva Vrba.

**Domači
zdravstveni
nasveti**

**Domača
lekarna**

Nadležni prehlad je neredko posledica premajhne pozornosti nogam v vlažnem in hladnem vremenu!

Naš vrt v jeseni

Poznojesenskim vrtnim pridelkom posvečamo navadno premalo pažnje. Gredice, zelje, korenje, peteršilj, por, kolraba, vse je z zeljo in plevelom zarastlo. Ako plevela pravočasno ne odstranimo in ga pustimo dozoreti, bo na pomlad mnogo truda, da gredice osnažimo od plevela.

Na dobro obdelane, s kompostom pognojene gredice sejemo še špinačo in motovilec. V primerno gredico, ki je pred vetrom in mrazom zavarovana, lahko vsezemo tudi korenje in peteršilj, da imamo spomladi zgodnji pridelek.

Rast vseh letošnjih pridelkov je pri kraju. Kmalu bo treba misliti na pospravljanje.

Paradižniki bolj gotovo dozore, ako jim vršičke porežemo, liste pa pustimo.

Da je endivija lepo bela, jo moramo povezati; toda nikoli ne mokre, bodisi od dežja ali rose.

Pripraviti je treba dobro rahlo zemljo za čebulice pomladanskih cvetlic: hijacint, ciklam, tulipanov.

Suha stebela in listje od krompirja, fižola, graha, kumar i.dr. spravimo na kup in zažgemo. S tem uničimo mnogo plevelnega semena, pa tudi raznega mrčesa, na drugi strani pa je ta pepel dobro gnojilo.

Kjer pri hiši ni živine, od katere bi dobili potrebnega gnoja za vrt, si je treba pomagati na drug način. Na vrtu določimo prostor, kamor znašamo na kup: saje, pepel (od drv), razne odpadke in smeti in se preskrbimo s potrebnim gnojem za vrt v pomladi.

Skrbimo za tople noge

„Tople noge - pol zdravja,“ velja rek v zdravstvu. Posebno v našem podnebjju, ko dva vlažna letna časa (jesen in pomlad) ter mrzla zima zahtevajo več zdravstvene pazljivosti, je skrb za tople in suhe noge med prvimi.

Nadležni prehlad je neredko posledica premajhne pozornosti nogam v vlažnem in hladnem vremenu, zlasti pri ženskah, ki so bolj „lahko“ obute kakor moški. Zdravniki vedo povedati o raznih vnetjih pri ženskah, ki so posledice prehlada in nepremišljenega oblačenja ob slabem vremenu.

Posebno zaposlene žene rade zanemarjajo nekatera osnovna pravila ob dežju. Če ne zavarujemo nog z gumijastimi galošami

ali škornji, je nujno potrebno, da vzamemo na delo drug par suhih čevljev (ne copat), da jih obujemo tudi v slabem vremenu, ko se vračamo z dela. Nekatere ženske si pač pomagajo s copati, toda nič ni bolj škodljivo za zdravje kakor znova obuti premočene čevlje in prebiti dalj časa v njih.

Mnoge ženske se pozimi odločijo za visoke, toplo obložene čevlje. To je seveda najbolj ustrezna obutev za mraz in vlago.

Moramo pa v tem primeru nositi take čevlje vso zimo in ne izmenoma z lahko, hladno obutvijo. Od toplega obuvala razvajene noge se znajdejo v „salonarijih“ skoraj brez zaščite pred mrazom. Po taki nenadni spremembi noge bolijo, lahko pa si nakopljemo revmatično obolenje v gležnjih.

Podobno velja tudi za nogavice. Če smo se odločile za toplejše in debelejše, tedaj vztrajajmo v njih, dokler pomladno sonce ne potisne živega srebra v toplomeru nad 10 stopinj. Za slovesnejše priložnosti si pomagajmo tako, da obujemo pod svilene ali tem podobne še tanke volnene v barvi kože ali pa še en par svilenih nogavic.

Mleko pospešuje delovanje jeter

Med drugo svetovno vojno je prišla - menda iz Nemčije - trditev, da mleko uničuje strupe v človeškem organizmu, bodisi da jih ljudje neposredno uživajo ali se jih dotikajo.

Zato so delavci „pri zdravju škodljivih delih“ dobivali vsak dan ustrezno količino mleka. Vendar bi bilo preveč enostavno misliti, da mleko strupe, ki tako ali drugače pridejo v človeški organizem, kratko malo uniči. To že zaradi tega ni mogoče, ker bi morale mleko vsebovati toliko posebnih snovi, kolikor različnih strupov naj bi vezalo. Vendar mleko brani organizem pred zastrupljenjem, saj pospešuje delovanje jeter, ki imajo prav to nalogo, da strupe in škodljive snovi odvajajo iz telesa.

V kakšni obliki mleko uživamo, je skoraj vseeno; lahko je sladko mleko, kislo mleko, pinjenec, jogurt, drugi mlečni napitki in celo skuta. Pri današnjem načinu življenja smo vsi bolj ali manj izpostavljeni

vdihanju izpušnih plinov, zlasti tistih iz motornih vozil, z njihovimi deloma strupenimi sestavinami. Prav te sestavine najbolj obremenjujejo jetra kot osrednji „razstrupljevalni organ“. Temu dejstvu je po mnenju mnogih strokovnjakov tudi pripisati izredno zvečanje obolenj na jetrih v civiliziranih deželah.

Zato bi morali vsi, ki so izpostavljeni industrijskim plinom ali tistim iz motornih vozil, uživati čimveč mleka. Izmed posameznih sestavin mleka so zlasti beljakovine izrazita „zaščitnica“ jeter, nič manj pomembni pa niso vitamini. Zato je učinek uživanja mleka toliko večji, če prizadeti uživajo tudi sadeže ali sokove, bogate z vitamini.

Vse najboljše

V Kazazah pri Metlovi je praznoval svoj 70. rojstni dan naš dopisnik in predsednik Društva upokoencev Podjuna gospod Martin Komar.

Slavljenca sta čestitala tudi predsednik Narodnega sveta dr. Matevž Grilc in vodja Enotne liste Dobrla vas Martin Wastl. Oba sta mu zaželela vse najboljše, predvsem pa tudi v prihodnje veliko ustvarjalnosti.

Z leve: dr. Matevž Grilc, slavljenec Martin Komar, gospa Komar in Martin Wastl.

še pomnite ...

Motiv iz Slovenjega Plajberga iz leta 1969. Na sliki vidite procesijo, na kateri so sodelovali domačini, med njimi tudi eden izmed znanih današnjih kulturnih funkcionarjev.

Sliki: Šircelj, Jože

Motiv iz Sel. Tri sestre pred plakatom za igro „Tri sestre“, s katero je leta 1969 nastopilo Narodno gledališče Maribor v Selah.

Budli pripoveduje

Ura je šest in moja ženka Micka še vedno noče vstati. Lačen sem, in zato skočim na njeno posteljo in se vležem najprej k njenim nogam. Ženka se obrne in spi naprej. Kako bi jo lahko zbudil? Dvignem odejo in jo polížem po nogah. Micka zajucka. Verjetno od veselja. Zato ves srečen skočim na njo in jo polížem še po obrazu. Vem, da se to za psa ne spodobi, a to je edina možnost, da spravim ženko iz postelje, da mi da zajtrk.

Z Micko stanujeva sama v hiši in sva srečna, da imava drug drugega. Zato imam verjetno tudi več pravic kot jih imajo drugi psi.

Končno se spravi Micka iz postelje. Radoveden jo opazujem v kopalnici in sem presečen, ker vidim, da vzame iz omare lepo obleko. Že spet gleda celo večnost v ogledalo, ker je pač tako rada lepa. No, verjetno se bova danes spravila na pot v Celovec.

Še nekaj trenutkov in bom dobil zajtrk. Toda Micka mi že pred zajtrkom vzame veselje do jedi. Pravi, da sem že vse preveč debel in bom moral narediti dieto. Meni pa je to vseeno, kako zgledam, saj zadošča, da je Micka lepa. Drži pa, da sem pri hoji že bolj počasen kot v mladih letih. A to nič ne de. Prijateljice verjetno itak ne bom več dobil, a vseeno, saj imam Micko.

Najbolj srečen pa sem, da moja ženka pri vzgoji ni tako stroga in ima občutek, da sva prava partnerja. Sicer pravi, naj se pogledam v ogledalo in pogledam, kako debel sem že, a za zajtrk kljub temu dobim mleko in okusno, mastno klobaso.

Sedaj si Micka obuje čevlje in plašč. Saj sem si že včeraj mislil, ko je Micka sedela ure in ure pri pisalnem stroju, da greva danes v Celovec na uredništvo Našega tednika. Nekateri mislijo, da so samo moški kavalirji, a to ne drži. Tudi moja ženka najprej meni odpre vrata pri najinem avtomobilu. Ponosen sem, da smem sedeti na sedežu sovozača, ampak saj sem že starejši kot 12 let. To pa samo zato, ker je moja ženka vedno tako dobro skrbela zame.

Mojo Micko moram navaditi samo še na to, da me v Celovcu ne bo pustila samega sedeti v avtu. Ne uvidim, da pri Tedniku sama pije kavo, saj bi lahko tudi meni dali kakšno klobaso, tudi če to za mojo figuro ni najboljše.

Vaš

Budli

Globasnica

„Juena“ novo gostišče v osrčju Podjune

Alojz in Lenka Gregorič sta odprla pred kratkim v Čepičah pri Globasnici, v osrčju Podjune, v bližini starega rimskega mesta Juene novo gostišče in penzion „Juena“. Alojz Gregorič izhaja iz Globasnice. Njegov ded je bil dolgoletni slovenski župan v Globasnici, njegov stric Jožef Gregorič pa požrtvovalen prosvetni delavec pri globaškem društvu. G. Gregorič je zastopnik Slovenske stranke v globaški občini. Njegova posebna zasluga je v tem, da deluje blagovna zadruga zdaj tako uspešno.

On se je najprej trudil, da pomaga drugim, in tako je bila njegova poglobljena skrb ustanovitve vaškega hladilnika v Mali vasi pri Globasnici. Z enako veliko vneto se udejstvuje pri prosvetnem društvu; vsa leta je bil režiser igralskega odseka. Njegova velika želja je bila, da bi v občini razširil gostinske možnosti, in tako je postavil kljub velikim težavam in naporom zelo moderno urejeno restavracijo „Juena“ z avtomatskim kegljiščem in tujskimi sobami v prid turizmu in gospodarstvu.

Velika opora pri tem obširnem delovanju, tako v gospodarskem, političnem in kulturnem, ju je bila njegova žena Lenka, ki je bila vselej njegova desna roka. Tako sta mogla s skupnimi naporoma postaviti sodobno opremljeno restavracijo „Juena“, ki naj bi bila prostor razvedrila in prijetnosti za vse, posebno pa za slovenske rojake iz spodnje in gornje Podjune, cele južne Koroške in vseh slovenskih krajev.

Naše prisrčno priznanje moramo Alojzu Gregoriču in njegovi ženi Lenki izreči zaradi tega, da sta svojo narodno zavest in pripadnost pokazala na zunaj z dvojezičnim napisom; to naj bi bilo vzor drugim slovenskim obrtnikom in podjetnikom. Zakaj naj bi skrivali to, kar nam je najdražje, svoje najzlahtnejše bisere!

Vabimo vse slovenske rojake, naj se ustavijo pri svojih voznjakih skozi slovensko Koroško, predvsem pa Podjuno, pod goro svete Heme, kjer je stalo pred dva tisoč

Poročila v Našem tedniku iz prejšnjih let

Pri nas na Koroški

leti rimsko mesto Juena, ki je dalo ime Podjuni, pri gostišču „Juena“, kjer jim bosta postregla Alojz in Lenka Gregorič z gostoljubjem in prijetno domačnostjo, dobrimi jedili in pijačami.

Vse priznanje podjetjem, ki so nadvse okusno zgradila in opremila novo gostišče „Juena“.

(Naš tednik 28. avgusta 1969)

Celovec

Himen mlademu paru

V soboto, dne 24. maja sta se v Novem mestu odločila za skupno pot g. Karl Böhm, nastavljenec v Mohorjevi knjigarni, in tajnica v novomeški bolnišnici gđc. Rafaela Mesarko.

Poročil ju je ženinov stric, pater-jezuit (misijonar) g. dr. Edmund Böhm. Mladima poročencema želimo na novi življenjski poti vso srečo in obilo božjega blagoslova.

(Naš tednik, 5. junija 1969)

Tschuschen raus“

V noči od 5. na 6. marec so neznan zlikovci odstranili na velikovski Hranilnici in Posojilnici ploščo z dvojezičnim napisom.

V noči od 11. na 12. marec so se spravili prav tako neznan (kako dolgo še!) zlikovci (ali mogoče slikarji?) nad dobrloveško Hranilnico in Posojilnico. Tam sicer niso mogli odstraniti dvojezičnega napisa, ker bi morali v ta namen spraskati omet. Zaradi tega so pokazali, da znajo že pisati in po vsej verjetnosti tudi brati - TSCHUSCHEN RAUS. To smo najbrž mi Slovenci.

Zadnje nedeljo je premagal v Velikovcu Krpan Brdavska. Za odrom je šlo to kar na hitro, brez

velikih težav mu je spustil slovenski mogočnjak kri, ljudje niso videli boja, samo čuli so bojno vpitje.

A zunaj na cesti!

Zadnje nedeljo je čakal v Velikovcu veličasten sprejem. Po mestu so paradirali v glavnem mladi ljudje, ki so hoteli pokazati svojo domovinsko zvestobo s tem, da so si navezali na obleke koroške zastavice in skušali ustrahoviti z raznimi sredstvi številne ljudi, ki so se ogledali Krpana. Celo moderna tehnika ni šla mimo njih. Nekateri so skušali požlahtniti zrak s tem, da so metali smrdljivce (Stinkbomben).

Mislimo, da ne bomo dosegli miru, sprave, medsebojnega spoštovanja v deželi vse dotlej, dokler bo nahujskana mladina imenovala Slovence samo „slovenische Schweine, windische Gfrießler“, dokler bo slovenska beseda, kaj šele slovenska prireditelj povod za nacionalistično histerijo. Ne bo miru vse dotlej, dokler bojo nekateri ljudje pobirali podpise proti slovenščini, proti slovenski prireditvi.

Predvsem pa ne bo miru vse dotlej, dokler je umestno vsako sredstvo, da pritiskaš na Slovence tako gospodarsko kot psihološko kot tudi fizično in dokler je „rešilno“ tudi zločinsko postopanje (vlom v velikovsko „Burg“ v noči od sobote na nedeljo). Spoprijazniti se bo treba z dejstvom, da imamo Slovenci na Koroškem domovinsko pravico tako kot vsi drugi. Nekdo nas je že hotel pregnati, nas je izsiljeval, a izseliti nas ni mogel. Prej se mu je zlomila hrbtenica. Njegov duh pa še živi - to so nam zadosti dokazali dogodki v Velikovcu in Dobrli vasi.

Čas bi že bil končno, da bi nehali s takim hujskanjem. A pehota bo sledila šele potem, ko bojo to zapovedali častniki.

(Naš tednik, 20. marca 1969)

Janko Zwitter koroški prvak

Zadnje nedeljo so bile tekme za koroško prvenstvo v nordijskih disciplinah v Vrbi. Prvak na skakalnici je postal 23-letni Janko Zwitter iz Zahomca s skoki 46,5 48,5 m ali z 199,6 točkami. Drugo mesto pa je zasedel njegov klubski tovariš Hanzi Millionig z najdaljšim skokom dneva 49 in 45 metrov. Našima mladima smučarjema želimo še mnogo uspehov.

(Naš tednik, 23. januarja 1969)

Žihpolje (Poroka)

Pri nas na Žihpoljah smo imeli v nedeljo, 23. novembra, zelo lepo poroko. Poročil se je župan Ludwig Ogris z Radiš z Marico Močilnikovo, doma iz Št. Vida v Podjuni.

Poročne obrede je opravil radiški župnik. Bilo je tako lepo, ker je bil ves obred svete maše v slovenskem jeziku. Ganljivo je bilo tudi, ko sta ženina in nevesta in vsi svatje tako zbrano in lepo sodelovali pri službi božji. Takih porok bi si na Žihpoljah še in še želeli. Naj jih pripelje pevovodja Šimej še več k nam. Prav tako pa bi si želeli kaj podobnega v naši fari. Naj še dodamo nekaj, in sicer, da smo županovo nevesto večkrat videli na odru v Št. Jakobu v Rožu ter smo občudovali njene igralske zmožnosti.

Mladoporočencema želimo obilo sreče in veliko božjega blagoslova na novi ne lahki življenjski poti.

(Naš tednik, 19. decembra 1969)

Družina Blažej iz Encelne vasi je navdušila s petjem. Slika desno: Na kulturni prireditvi so upokojenci tudi sami nastopali.

Kulturna prireditev z družabnim srečanjem

V nedeljo, 12. septembra 1993, je vabilo „Društvo upokojencev Š. Jakob v Rožu“ na kulturno prireditev z družabnim srečanjem v farno dvorano. Veliko številno upokojencev se je odzvalo povabilu. Tokrat so bile v gosteh naslednje skupine:

Vokalna skupina PD „Lipa“ Velikovec, družina Blažej iz Galicije, citrašinji Mici in Hilda ter harmonikar Franci Melcher pd. Pavlč. Z navdušenjem so upokojenci sledili dovršeno zapetim pesmim PD „Lipa“ iz Velikovca

pod vodstvom gospodične Sonje Kuchling. Iznenadili so upokojence s pesmimi, ki pri nas še niso tako znane. Družina Blažej pod vodstvom gospe Mire je nastopila z majhnimi, lično oblečenimi deklicami, ki so pele, plesale in

citrane - njihovem nastopu je veljal še poseben aplavz.

Citrašinji Mici in Hilda sta s citranjem popestrili spored in Franci Melcher pd. Pavlč je igral na harmoniko.

Ob dobri kapljici in zakuski so v družabnem delu imeli upokojenci možnost izmenjati svoja mnenja in še malo pokramljati.

Taka srečanja so za upokojence zelo važna, ker zbudijo v njih zavest, da še niso pozabljeni.

Prisrčna zahvala velja vsem sodelujočim za njih nesebičen nastop v prid našim upokojencem.

Št. Jakob v Rožu

Iz cikla spoznavajmo našo ožjo domovino

Dne 28. julija 1993 smo se s Sienčnikovim avtobusom odpravili na pot, da še поблиže spoznamo našo ožjo domovino. Pot nas je vodila preko Celovca na Mostič in po severni strani na Djekše.

Djekše so prijeten kraj, ki leži 1159 metrov nad morskó višino na južnem obronku Svinje planine. Djekše so znane, da imajo v letu največ sončnih ur na Koroškem. Na Djekšah smo si ogledali lepo prenovljeno cerkev z obrambnim zidom iz časa turških vpadov. Zadržali smo se na Djekšah dalj časa in si gostilne ogledali tudi od znotraj. Vsi udeleženci so bili navdušeni nad lepo lego Djekš in smo se kar težko poslovili.

Pot nas je vodila preko Št. Petra na Vašinjah na južno stran Drave v Breško vas - kjer smo si ogledali tudi Breško jezero. Nadaljevali smo pot v Globasnico, kjer so si upokojenci spet ogledali grad Elbe. Po kosilu, ki je bilo izdatno in smo ga uživali v gostilni Štekl-Hudl, smo pot nadaljevali v Sele, kjer je bila naša zadnja

Šentjakobčani na jubilejnem pliberškem jormaku.

postaja. Ustavili smo se v gostilni Malle in ob spremljavi našega harmonikarja Franceja še par uric plesali. Kar težko je bilo spraviti upokojence spet v avtobus, ki nas je srečno pripeljal domov.

Dne 3. septembra 1993 smo se udeležili I. srečanja upokojencev v Pliberku ob priliki „Pliberškega jormaka“. Iznenadeni smo bili nad tako veliko množico upokojencev. Kosilo, ki smo ga užili v šotoru, je bilo odlično in se prostovoljnimi pomagačem, kuharicam in postrežnemu personalu na tem mestu zahvaljujemo. Škoda, da nastopajočim zborom in skupinam zaradi truščá v sosednjem šotoru nismo mogli v polni meri slediti.

Hvalevredno je tudi, da so se člani Slovenskega društva upokojencev Pliberk upali poskusiti s tombolo, ker to delo zahteva veliko požrtvovalnosti. Krstno predstavo tombole so, kakor izgleda, dobro preživeli. Torej kar koražno tako naprej.

Tako so se časi spremenili. Nekoč je v Zahmocu tako potekalo vaško življenje, danes take slike gotovo ne bi mogli več posneti.

Foto:Šircelj

Nekaj iz spominske knjige fare Rožek

Francoski časi

Dne 23. avgusta 1813 je bil mogočni francoski cesar Napoleon premagan pri Leipzigu v Nemčiji. Leta 1809 je morala Avstrija beljaški okraj odstopiti Iliriji. Po zmagi pri Leipzigu so tudi avstrijski vojaki začeli spet napadati Francoze in je prišlo do hudih bojev pri Rožeku. Zaradi bojev je 1. septembra 1813 pogorel cel Rožek, farna cerkev in tudi župnišče. Več dni je trajala bitka ob mostu v Rožeku.

Šele leta 1817 je bilo župnišče spet pozidano v tej obliki, kot stoji še danes. Dne 8. septembra 1819 je bila pozidana tudi župnijska cerkev. Posvetil jo je celovski škof in kardinal Salm.

Farovski hlev in skedenj so sezidali leta 1817 onstran ceste pod cerkvijo. Leta 1820 pa je pustil patron cerkve knez Rosenberg skedenj podreti in je zidal novega, ki stoji še sedaj. Menil je namreč, da prejšnji skedenj ob cesti moti pogled na farno cerkev.

Mašniško posvečenje v rožeški cerkvi

Zakrament svetega mašniškega posvečenja se navadno deli v škofovi cerkvi. Leta 1819 pa je bila deležna te velike časti rožeška farna cerkev. Že na predvečer Male Gospojnice je prišel v Rožek takratni celovski škof kardinal Salm. Vsi duhovniki rožeške dekanije so bili zbrani in so ga pozdravili ob dravskem mostu. Slovesen je bil sprevod škofa in kardinala v grad knezov Rosenberg. Muzika je igrala, ljudstvo je pelo in molilo, topovi so streljali, dravski most in novopozidana farna cerkev in mnoge hiše so bile razsvetljene z lampijoni. Rožeški grad je ostal v bojih med Francozi in Avstrijci nepoškodovan in tako je lahko sprejel vse številne goste tega dneva.

Na Malo Gospojnico je deževalo. Ljudje pa so kljub temu prihajali od vseh strani. Najprej so škof posvetili novo cerkev. Potem je sledila sv. maša, med katero je bilo posvečenih 10 novomašnikov:

Ignacij Alesch, Jožef Gabriel, ki je bil pozneje župnik pri Št. Jurju za Celovcem in kanonik v Gospe Sveti Johann Heinz, Simon Hribernig, pozneje župnik v Selah. Jožef Magedin, ki je bil v Borovljah in je bil doma v fari Glinje, Luka Schöffmann, pozneje župnik v Bilčovsu, Urban Wiegisser, Matija Macchi in Sebastijan Moschitz, oba pozneje kaplana v Rožeku, ter Baltasar Marinitich. Škofa in kardinala sta spremljala tudi dva kanonika celovškega stolnega kapitlja.

Knežja grobnica

Nekdanja farna cerkev v Rožeku je bila zidana v romanskem slogu. Sedanja ladja je imela lesen strop. Zvonik je stal na vzhodni strani med sedanjim oltarjem in ladjo. Pozneje so nekdanjo apsido podrli in sezidali sedanji prezbitarij. - Leta 1686 so kupili knezi Rosenberg rožeški grad in dali prezidati tudi farno cerkev. Severna kapelica farne cerkve, sedanji zagraj, je bila grobnica knezov Rosenberg. Sezidali so jo leta 1797, torej petnajst let pred francoskimi vpadi. Napis nam o tem pravi: „Z velikimi stroški je popravil cerkev in sezidal grobnico v spoštovanju do rajnih, nebesa pa si je zaslužil s cednostnim življenjem knez Franc Orsini Rosenberg, nekdanj najboljši v deželi, danes prav in pepel - 1797“.

Na južni strani cerkve je še ena kapelica, ki je starejša. Ko je bilo treba pozidati v letih po 1813 porusno cerkev, so knezi Rosenberg spet veliko pomagali. Zvonik so preložili na zapadno stran, cerkev je bila podaljšana za sedanjo emporo in ladja je dobila sedanji obok.

Nekaj zgodovine iz Važenberške okolice

Bilo je v tisti dobi, ko so roparski vitezi že izumrli in njihovi gradovi že razpadli. Danes se še pripoveduje, da je nad Rajnekarjem in nad Zgornjimi Trušnjami bil grad roparskih vitezov. Že v starih časih je namreč tu mimo vodila trgovska cesta, ki je peljala iz Spodnje Štajerske preko Lipice, skozi Trušnje in pod gradovi roparskih vitezov mimo Rajnekarja preko Svinca na Št. Vid, pa tudi proti Starem Dvoru in Brežem na Zgornjo Štajersko.

Po tej trgovski cesti so že za časa roparskih vitezov vozili vozniki iz Spodnje Štajerske vino, meso in druge stvari. Tudi krave, tako imenovane „bužle“, konje, svinje in smrkove kure (indijanarce) so gonili po tej cesti. Že ob cesti so koroški kupovalci pričakovali seveda tudi roparski vitezi, jih napadali in izropali. Zato pa so trgovski vozniki vozili v skupinah in bili oboroženi. To trgovanje je trajalo do najnovejše dobe, dokler ni železnica prevzela vsega prometa. Ko so roparski vitezi že izumrli, so jih še dolgo časa nadomestovali drugi tajni roparji, ki jih nikjer ne manjka.

Ko so gospodovali graščaki v Srednjih Trušnjah, na Važenberku nad Šmarjeto in drugje, so jim podložniki kmetje morali oddajati desetino in razen tega opravljati na gradu še raboto, bodisi s „svežom“ (z vprego) ali osebno. Pri tem so imeli opraviti predvsem s „fleharji“ (Pfleger) to je z oskrbniki, ki niso imeli v oskrbi samo grajskih polj, temveč vso grajsko upravo in urejevanje zadev z podložniki.

Vsa uprava je bila v rokah teh grajskih oskrbnikov, ki so izrabljali svojo silo nad podložnimi kmeti.

Pripomba:

Nekdanji roparji so rabili rokice nedolžnih otročičev, ki so jih dobili iz matrnega telesa za to, da bi jih pri njihovih vlomih iz zločinih nihče ne opazil. Rokce pa so morale biti od fanta, dekliske niso veljale. Med majhne prste teh rokic so tatovi nato nataknili sveče in jih prižgali, pri tem pa opazovali, koliko sveč ni hotelo goreti. Koliko sveč ni gorelo, toliko ljudi je pri hiši budnih, so prerokovale ročice. In ti ljudje roparje lahko zaslu-tijo. Če pa so vse sveče gorele, je znamenje, da pri hiši vsi ljudje spijo. V tem primeru so v hiši vlomili in pokradli vse, kar se je dalo.

Zbor slovenskih upokojencev pod vodstvom Janeza Petjaka je slavnostno otvoril 1. srečanje slovenskih upokojencev.

1. srečanje slovenskih upokojencev

Zaradi jubilejnega sejma - jormaka v Pliberku, ki je trajal letos štiri dni, je Slovensko društvo upokojencev Pliberk kar prvi dan, to je 3. septembra, imelo na jormaku svoj kulturni program s srečolovom. Naša reklama za srečanje sosednih društev upokojencev je bila uspešna. Čez mejo se je pripeljalo šest avtobusov upokojencev. Izredno veliko jih je bilo iz sosednih društev, iz Mežiške doline.

V kulturnem programu je najprvo v pozdrav zapel mešani zbor društva upokojencev Pliberk. Nato je 12-članski harmonikarski orkester z Raven zaigral nekaj zelo ubranih in ritmičnih melodij. Končno pa je nastopil mešani zbor upokojencev Celje. Močen in dolg aplavz je bil dokaz, da je zbor izvrstno zapel.

Spomin na jubilejni pliberški jormak ter 1. srečanje slovenskih upokojencev. Pesnica Kati Marketz in Lojz Gregorič iz Čepič.

Med programom sta se v šotoru pojavila župan občine Pliberk, mag. R. Grilc in mestni svetnik Fric Kumer-Črčej, ki sta pozdravila vse navzoče upokojence in zaželela, da bi se upokojenci dobro počutili na pliberškem jormaku.

V izpeljavi srečolova smo bili začetniki, a pridobili smo si nekaj izkušenj, tako da bo prihodnje leto šlo že brezhibno. Dobitkov je bilo približno 300. Nekaj jih je prav lepih in uporabnih. Tisti, ki so zadeli mlade kokoši, bodo lahko vsako jutro na mizi imeli sveža jajca, da bodo dajala čez dan več moči. Zaradi našega organiziranja dela se je mnogo upokojencev prvič udeležilo našega jormaka, kar je bilo za mnoge posebno doživetje.

Pliberčani so pripravili bogat srečolov (slika levo). Predsedniki upokojeniških društev Martin Komar, Helena Močnik in Micka Miškulnik (desno).

Anekdote

Kapitan Strique je nekoč vprašal maršala Francije Francois de Bessomierra (1579 - 1646): „Sedaj, ko ste že osiveli maršal, mi lahko poveste, koliko ste stari.“ „Triinšestdeset ali štiriinšestdeset let,“ je odgovoril maršal. „Kako triinšestdeset ali štiriinšestdeset? Razlika je vendar velika. Ali res ne veste natančno?“

„Gospod, jaz preštevam svoj denar, svoje pse, srebrnino, ljubice in dohodke, ki bi jih lahko izgubil ali bi jim lahko kdo vzel. Ker pa se ne bojim, da bi izgubil ali da bi mi kdo vzel kakšno leto, sem miren in let ne štejem.“

*

Ko je grški modrijan Anakarsis (VI. stol. pred Kristusom) izvedel, da njegov učitelj in prijatelj pripravlja objavo atenskih zakonov, je dajal: „Ne ve, da so zakoni kot pajčevina: mušice se zapletajo vanjo in poginejo, velike muhe pa jo raztrgajo.“

*

Ko je slavni francoski dramatik Jean Anouilh nekoč prišel na eno prvih premier v sezoni, so pred gledališčem v dolgi vrsti stali razkošni avtomobili, ob katerih so čakali šoferji. Tedaj je Anouilh zaslišal nekega šoferja v sijajni uniformi, kako je rekel nič slabše oblečenemu tovarišu: „Jutri tu ne bo več toliko elegancije. Jutri bodo prišli pravi gledalci.“

*

Pisatelja Hemingwaya so vprašali, če pozna vse kraje, o katerih v svojih povestih piše. Ta pa je dejal: „Ali je Danteja kdo kaj vprašal, če je že videl pekel, o katerem je toliko pisal?“

*

„Vaš mož je milijonar,“ je neki poslušalec napadel Nancy Astorjevo med govorom, ki ga je imela kot kandidatka za poslansko mesto. „Naj vstane tisti, ki ne bi hotel biti milijonar!“ je vzkliknila Nancy Astor. Nihče ni vstal.

Zgodovina žepnega robca

Še pred šestimi stoletji so si kralji, plemiči in škofje, pesniki in učenjaki brisali nosove prav tako kot pračlovek, ki ga je narava obdarila z zdravim palcem in kazalcem. Šele v 16. stoletju se je pojavila nova moda, ki je napravila revolucijo v tem poglavju lepega vedenja. Nekega dne je zajel Benetke val radovednosti in navdušenja, ko je neka lepa in elegantna dama uporabila na neki slovesnosti štiriočlato košček platna, da si je z njim obrisala nos. Navdušenju je seveda sledilo posnemanje. Slavni košček platna je osvojil celo francoski kraljevski dvor.

Kmalu je postal vsak tak robček iz dobrega blaga in obrobjen z najfinejšimi čipkami luksuzni predmet, vča-

sih celo prava mala umetnina.

Nato je žepni robec prodrl v Nemčijo, kjer je postal znamenje visokega družabnega položaja tistega, ki ga je nosil. Tam so bili žepni robci sprva pridržani le kraljevski družini, dvornemu spremstvu in visokim plemičem. Še leta 1595 so izdali v Dresdenu posebno odločbo, ki navadnim državljanom izrecno prepoveduje uporabo žepnega robca.

Dostojevski o smehu

Smeh zahteva poštenost, a smeh večine ljudi je zvihačen, zloben. Marsikaterga človeka ne moreš prepoznati; ko pa se brezsrčno zasmee, se pokaže njegov značaj kakor na dlani.

*

Če hočete spoznati kakega človeka, videti mu v dušo, ga opazujte: ne kako molči, govori ali joče ali celo kako se navdušuje za velike ideje, ampak, kako se smeji. Če je smeh dober, je človek dober. In če se vam smejoči človek zdi smešen, bodite prepričani, da nima osebnega dostojanstva ali pa ga ima le malo.

Iz stoletnega koledarja

Vreme bo lepo:

če je zrak suh;
če pade obilo rose, če rosa dolgo ostane;
če so vrhovi gora megle in oblakov prosti;
če sonce vzhaja svetlo rumeno;
če sonce zjutraj ali zvečer lepo žari, je le malo rdečkasto in brez oblakov za seboj;
če je mesec svetlo bel;
če se luna spremeni v uri blizu polnoči;
če megla pada k tlom;
če se dim vzdiguje naravnost kvišku;
če plamen visoko plapolja;
če barometer na visokem mirno stoji, ali pa če se iz nižine znatno vzdigne;
če začne padati zjutraj pred 7.00 uro, popoldne rado sonce sije.
Jutranje padavine od 4.00 do 9.00 ure so sploh manj trajne.

Če so živali videti pri svojem delu vesele, urne: pajki mnogo predejo, lastovica leta visoko, škrjanček se dviga v višave, čebele se vračajo pozno domov, mušice rajajo še po sončnem zahodu, rega pleza kvišku, petelini zjutraj močno pojo.

Slabo vreme pričakujemo:

če barometer pada;
če je zrak vlage napit;
če se kamni in zidovi pote;
če sol postaja vlažna, moka kepasta;
če v zaceljenih udih začne trgati;
če rosa naenkrat izgine, čeprav ni vetra;
če rosa zjutraj izostane, čeprav ni oblačno in ne vetro;
če je silno soparno in sonce peče;
če se vidijo oddaljeni kraji nenavadno jasno;
če je zjutraj svetla, obilna zarja;
če vzhaja sonce megleno ali ima belkast obroček okrog sebe;
če so zvečer za soncem temni oblaki.

Spominski dnevi

Oktober:

1.10.1988 - umrl župnik in pesnik Anton Kuchling
10.11.1948 - OZN sprejela Splošno deklaracijo o človekovih pravicah
10.10.1920 - Koroški plebiscit
15.10.1844 - rojen pesnik Simon Gregorčič
18.10.1869 - umrl pesnik Simon Jenko
26.10.1955 - zadnji tuji vojak zapustil Avstrijo, avstrijski parlament sprejel zakon o trajni nevtralnosti
29.10.1851 - rojen narodopisec Janez Šajnik

November:

4.11.1990 - umrl dipl.trg. Janko Urank
10.11.1819 - umrl baron Žiga Zois, mecen slovestvenega dela med Slovenci
13.11.1813 - rojen v Svečah pisatelj in koroški sloven-

ski politik Andrej Einspieler
16.11.1887 - umrl Fran Levstik
24.11.1906 - umrl pesnik Simon Gregorčič
25.11.1923 - umrl pesnik in pisatelj Josip Stritar
December:
2.12.1860 - rojen koroški slovenski politik France Grafenauer
3.12.1800 - rojen pesnik France Prešern
3.12.1833 - rojen ljudski pevec Franc Leder Lesičjak
5.12.1905 - rojen kmet in narodopisec Niko Kriegl
11.12.1918 - umrl pisatelj Ivan Cankar
11.12.1980 - umrl koroški slovenski skladatelj Pavle Kernjak
15.12.1935 - umrl politik in poslanec v deželnem in državnem parlamentu France Grafenauer
19.12.1828 - rojen slovničar Anton Janežič
22.12.1825 - umrl koroški bukovnik Andrej Šušter Drabosnjak

ŠT. JAKOB V ROŽU

Dne 3. oktobra '93 nas je za vedno zapustila 82-letna gospa Lojza Martinjak iz Srej. Rajna Lojza je bila zadnji člen znane Martinjakove družine.

Umrla je Martinjakova Lojza

Še ni dolgo od tega, ko je umrl njen brat Tonej Martinjak, svoj čas trgovec v Celovcu. Nihče ni mislil, da mu bo njegova sestra Lojza tako hitro sledila.

Čeprav je bila Lojza v svoji mladosti lepotica, se vendar nikdar ni odločila za zakon — ostala je sama. Ko je njen brat Jozej, ki bi moral prevzeti Martinjakovino, v drugi vojni padel — se je rajna Lojza, dokler je mogla, brigala za Martinjakovo hišo. Ko so ji moči bolj in bolj pojemale, je živela v svoji kajžici v Srejah in zadnja leta pri sorodnici v Lešah. Letos je morala iti v bolnišnico in je bila tam operirana, zatem pa je prišla v oskrbo doma Caritas v Podgorjah. Po operaciji se je njeno zdravstveno stanje poslabšalo in je umrla.

V sredo, dne 6. oktobra 1993, smo jo spremljali na njeni zadnji poti na pokopališče v Št. Jakobu.

Pogrebno sv. mašo je opravil domači župnik Jurij Buch.

Draga Lojza, mirno počivaj v domači zemlji.

Sorodnikom na tem mestu izrekamo naše iskreno sožalje.
Mi.

Za tiskovni sklad so darovali:

Rudi Mak, Obirsko 50,—,
Franc Smrtnik, Korte 100,—,
Monika Ladinig, Kršna vas 30,—,
Adela Gril, Plaznica 100,—,
Ana Hašej, Kokje 50,—,
N. N. Lepena 80,—,
Nužej Tolmajer, Verovce 80,—,
Micka Miškulin, Velika vas 80,—,
Cilka Krajnc, Slov. Plajberk 80,—.

Vsem darovalcem iskren Bog plačaj!

ŽALOSTNA VEST IZ MALE VASI

Rože na vrt bom nasadil . . .

Na te besede se je spomnil marsikdo od sovaščanov, ko je zadnjo soboto za vedno zatislil svoje oči v krogu svojih domačih v Mali vasi pri Globasnici dobri oče August Dobrounig.

Na njegovi dolgi življenjski poti so mu bile do zadnjega diha stalni spremljevalci rože, ki jih je nadvse ljubil in rad negoval. Morda je v rožah gledal človekovo življenje, ki ni zmeraj polno lepih cvetov, ampak včasih tudi trnja.

Tako je bilo tudi v življenju rajnega Augusta Dobrouniga. Rodil se je 28. 8. 1910 pri Zdovcu v Konovecah. Kot majhen fant je dorašal v času prve svetovne vojne in tako doživljal trdo bitko za vsakdanji kruh. Zaradi tega se je tudi zavedal, da je potrebno prijeti za delo in se je odločil za poklic zidarja. Ta poklic je vzljubil in ga izvrševal do upokojitve.

Kljub trdim časom druge svetovne vojne se je odločil, da ustanovi družino. Poročil se je z Marijo Wollstein ter se preselil na Ho-

timcevo domačijo v Globasnico. Rodilo se je pet otrok. Na žalost se je v Švici zgubil sin Bertl, ki ga še do danes niso našli. Kljub temu križu je rajni oče bil na razpolago vsem sosedom z dejanji in nasveti.

Moč za vse to je črpal iz svoje globoke vere. Na to dejstvo je opozoril tudi domači župnik v svoji pridigi, ko je dejal, da mu je rajni oče ob obisku povedal, kako je vse svoje življenje gradil na veri in Cerkvi. Kot kristjan je tudi v svojih zadnjih dnevih potrpežljivo prenašal bolečine krute bolezni.

Še v zadnjih dnevih si je zaželel pogleda na svoje rože. V skrbnih rokah svojih domačih je v soboto zatislil oči v prepričanju, da bodo tudi njegovi potomci na vrtu nasadili in z ljubeznijo negovali

rože. V ponedeljek popoldan se je zbralo lepo število prijateljev in znancev, da so skupno z domačimi pospremili rajnega očeta

na poti k večnemu počitku. Pogrebne obrede je opravil domači župnik in dekan Peter Sticker, ki je posebej pohvalil rajnikovo krščansko življenje, ter dejstvo, da je oče tudi v pokoju imel svoj prostor v krogu družine.

Pesmi žalostinke je rajnemu na njegovi zadnji poti zapel domači cerkveni zbor.

Naj si Dobrounigov oče odpočije od zemeljskega truda in prejme plačilo večnega življenja.

Otrokom Rudiju, Eduardu, Milki in Terezi ter vsem drugim sorodnikom velja naše iskreno sožalje.

Bernard

PODGORJE

Zadnje slovo Terezije Kristof

Za vse nepričakovano nas je 4. okt. '93 v 68. letu starosti zapustila gospa Trezi Kristof, pd. Harejka iz Dragožič. Čeprav nam je bilo znano, da že leta boleha, je bilo slovo kljub temu nepričakovano.

Vedno spet je je rajna iskala pomoč v bolnišnici — vendar ji zdravniki niso mogli pomagati, mogli so ji samo lajšati bolečine.

Življenje rajne Terezije ni bilo posuto z rožicami. Z 10. letom je izgubila mamo in sta s sestro, ki je bila dve leti starejša, živeli pri babici na domači kmetiji. Življenje na kmetiji je bilo takrat hudo in je morala rajna že zgodaj prijeti za težko delo, tako da otroštva ni uživala in je že tako zgodaj spoznala resnost življenja.

Leta 1942 je umrla še babica in sta se s sestro tako sami mučili naprej. Tudi nacizem rajni Tereziji ni prizanesel. Domačin Peter Mejovšek je bil pri partizanih in Nemci so ga nekoč obstrelili. Zato se je zatekel k Hareju, kjer sta mu rajna in njena sestra rešili življenje, sicer bi izkrmavel. Gestapo je po sledi krvi našel zdaj tudi že

rajnega Petra. Rajno Trezi so zasliševali SS-ovci v kloštru, kjer je bil nastanjen zloglasni SS regiment 13. Samo sosedu domačinu se je imela zahvaliti za rešitev, kjer je izpovedal v njen prid. Od tega časa naprej je bila Harejeva hiša pod kontrolo gestapa do konca vojne.

Leta 1946 se je Trezi poročila s Florijem Kristofom iz Velike vasi. Ker zakonca dalj časa nista dobila svojih otrok, sta leta 1954 pohčerila šele šest tednov staro dekletce z Dunaja. Ker še ni bila krščena, sta jo v Podgorjah dala krstiti na ime Danica. Leta 1960 se je zakoncema rodil sin Hanes, katerega je rajna nadvse ljubila in tudi za njega živela.

V četrtek, dne 7. oktobra 1993, je rajno Trezi ogromna množica znancev in prijateljev spremljala na njeni zadnji zemeljski poti na pokopališče v Podgorjah.

Pogrebno sveto mašo sta opravila pater Tone Ogrinc in svak rajne Trezi kancler Mihi Kristof; cerkveni pevci so z izbranim petjem olepšali pogrebno mašo.

Draga Trezi, odpočij se od vseh tegob zemeljskega življenja v domači zemlji, katero si nadvse ljubila. Ohranili te bomo v najlepšem spominu. Možu Floreju, hčerki Danici z družino ter sinu Hanesu in ostalim sorodnikom izrekamo po tej poti naše iskreno sožalje.

Mi.

ZAČELA SE JE ŽGANJARSKA SEZONA

Možnosti za kuhanje žganja

Prvega oktobra se je začela nova žganjarska sezona. Avstrijski zakon za monopol na žgane pijače ima za proizvodnjo žganja predvidene sledeče možnosti:

DOMAČE ŽGANJE (Hausbrand):

Kmeti smejo kuhati žganje iz svojega sadja (maksimalno 56 litrov 50 %-nega alkohola). Točna količina je odvisna od tega, koliko polnoletnih oseb živi v gospodinjstvu. Kmet plača na liter 50 %-nega destilata samo 4,— šil. pristojbine za nadzaranje (Überwachungsgebühr). Potek destiliranja se ne sme prekiniti in žganje se ne sme prodajati ali podariti.

ŽGANJARJI, KI KUHAJO ŽGANJE NA ODPRAVNINO (Abfindungsbrenner):

Vsak, ki ima svoje sadje in svoj žganjarski kotel, sme od 1. oktobra 1993 naprej kuhati na leto 100 litrov 100 %-nega alkohola. Ne sme pa prikupiti sadja. Na liter 100 %-nega alkohola se

mora plačati 50,— šil. (za pečkato sadje) oziroma 54,— šil. (za koščičasto sadje) davka. Žganje se sme kuhati med 6.00 in 18.00 uro. Dovoljene so tudi prekinitve. Prodajati se sme povsod, razen v trgovinah.

ŽGANJARSKA PRAVICA PO MARIJI TEREZIJ (Maria Theresia Brennrecht):

Posestniki te žganjarske pravice smejo tudi prikupiti sadje. Kar se tiče davkov in prodaje, velja isto kakor za žganjarje, ki kuhajo žganje na odpravnino.

Priporočila za proizvodnjo kakovostnega žganja:

- zrelo, zdravo sadje
- sadje umiti
- sadje zdrobiti — POZOR: koščic in pečk ne razbiti!
- dati v čiste sode
- dodati čisti kvas (Reinhefe — Gärhefe)
- nataktni kipno veho (Gärspund, Gärtrichter)
- postaviti v topel prostor (15° — 20°C)
- po 2—3 dneh potisniti „trestler“ v drozgo
- takoj, ko je vrenje zaključeno, kuhati žganje

POSESTNIK SUROVINE ZA KUHANJE ŽGANJA („Stoffbesitzer“):

To so tisti, ki imajo sicer svoje sadje, ampak nimajo žganjarskega kotla. Za te velja, kar se tiče davkov in prodaje, isto kot za žganjarje, ki kuhajo žganje na odpravnino. V zadnjem letu je od 83.000 posestnikov surovine za kuhanje žganja proizvajalo 21.000 količino 5000 hl alkohola.

KUHANJE ŽGANJA Z ZAPEČATENIM KOTLOM („Kleinverschlußbrenner“):

Tisti, ki imajo tako napravo, lahko pod zaklepom proizvajajo 1000 litrov 100 %-nega alkohola. Finančni urad zapečati žganjarski kotel in merilna priprava meri količino alkohola. Dovoljeno pa je kuhati žganje ob vsakem času. Do 400 litrov velja znižana davčna stopnja 50,— oz. 54,— šil./liter. Kdor pa kuha več kot 400 litrov žganja, mora za celotno količino plačati 100,— šil. davka na liter. Prodajati sme tudi trgovinam. Predelava kotla v „zapečateni kotel“ (Kleinverschlußbrennerei) stane med 15.000,— in 20.000,— šil. Najemina za merilno pripravo stane 2000,— šil. na leto.

dr. Hans Madritsch (KIS)

AVSTRIJSKI
1993

DRŽAVNI PRAZNIK

PRAZNIK S PRIJATELJI

Srečanje z avstrijskimi Romi in njihovo glasbo

Gostilna

PRI FLORIJANU, Vogrče

Čisti dobiček namenjen Kulturnemu domu Pliberk!

Prijatelji Romi Vam bodo pripravili specialni golaž.

Prireditev naj bi prispevala k večjemu spoznavanju avstrijskih Romov in k boljšemu razumevanju njihovega življenja. Vrhu tega je v znamenju 10-letnice Centra avstrijskih narodnosti na Dunaju.

Ponedeljek

25. 10. 1993, 20.00

Nastopajo:

- J. Samer-Berkyova-Group (avstrijski Romi)
- Zbor dvojezičnega otroškega vrtca Pliberk / Bleiburg
- Woschitz-Buam, Feistritz / Bistrica
- Kvintet „Ajda“ s Cito Galič

Prireditelji:

nt
naš tednik

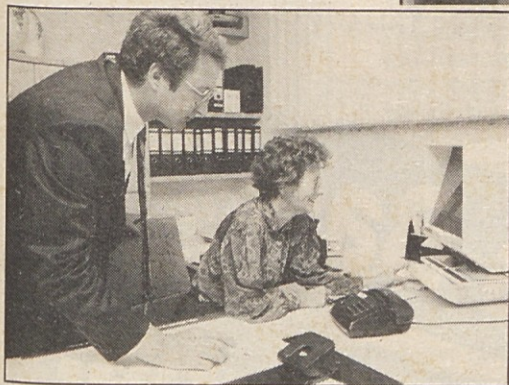
SPD EDINOST
MePZ PODJUNA

MoPZ
KRALJ MATJAŽ
KULTURVEREIN
ÖSTERREICHISCHER
ROMA

BMI | **UK**

Slika desno: Obnovljena stavba Posojilnice Škocijan je zdaj končno lepo na očeh in privlačna tako za domačine kakor za turiste.

Slika spodaj: Poslovodja Posojilnice-Bank Podjuna Jože Plesnik in Danica Slugoutz, ki opravljata bančne posle v Škocijanu, se veselita uspešnega zaključka obnove in uspešnega poslovanja banke. Sliki: Fera

Odprtje obnovljene Posojilnice v Škocijanu

Banka v srcu Škocijana z lepšim obrazom

Posojilnica-Bank Podjuna je spet dokazala smisel za lepo obnavljanje starih poslopij in s tem tudi za ohranjanje kulturne dediščine. Njena poslovalnica v Škocijanu je dobila „novo obleko“ in postala pravi kras Škocijana. Oprema bančnih prostorov pa ni samo privlačna, ampak tudi primerna za sodobno poslovanje.

Borba za ustanovitev Posojilnice Škocijan je bila dolga in naporena. Že rajni škocijanski župnik Koglek in Miha Katschnig sta se 26 let borila, da so leta 1978 končno odprli Posojilnico Škocijan. Ta korak je bil za slovensko narodno skupnost potreben prav posebno v tem turističnem centru Podjune.

Potreba časa in predvsem visoke hranilne vloge varčevalcev pri Posojilnici Škocijan so bile povod, da se je samostojna posojilnica leta 1983 spojila s Posojilnico Dobro vas. Posojilnica Dobro vas je dodatno pridobila leta 1987 Posojilnico Velikovec.

Iz tega je v zadnjih letih zrasla Posojilnica-Bank Podjuna.

Banka, ki ima zaupanje domačinov. Poslovalnica v Škocijanu pa ima od vsega začetka ljudi, ki nimajo čuta samo za poslovanje, ampak predvsem zaupanje domačinov. Že prvi predsednik posojilnice, **Franč Konci-**

lija, se je zavedal, da potrebuje slovenska narodna skupnost gospodarsko moč in da si to moč pridobiš samo z delom in zaupanjem strank do domače ustanove.

Za te cilje pa si še posebej prizadeva nastavljenka poslovalnice v Škocijanu **Danica Slugoutz**, ki je od prvega dneva naprej skrbela za rast Posojilnice. Njeno prizadevno delovanje in njen prijazen način poslovanja pa je prav gotovo povod, da ima poslovalnica v Škocijanu dejansko zaupanje domačinov. Bančnih ponudb pa se seveda poslužijo pripadniki obeh narodnih skupnosti.

Plodno sodelovanje z občino. V pogovoru z Našim tednikom je poslovodja Posojilnice-Bank Podjuna **Jože Plesnik** še posebej poudaril plodno sodelovanje z vsemi javnimi ustanovami v Škocijanu. Tako v tednu varčevanja posojilnica obiše ljudski

šoli v Št. Primožu in Škocijanu in otroški vrtec v Št. Primožu.

Zelo plodno je tudi sodelovanje z občino Škocijan, ki odvija svoje bančne posle tudi preko domače posojilnice. Kakor je zatrdil poslovodja Plesnik, je razlog za to tudi dobro delovanje slovenskih občinskih odbornikov Gospodarske liste v Škocijanu ter pravilen odnos župana do domačih podjetij.

Hranilne vloge stalno naraščajo. Zaupanje do domače banke v Škocijanu se pa izraža še predvsem v tem, da iz leta v leto konstanto naraščajo hranilne vloge; te znašajo trenutno 30 milijonov ATS.

Kljub temu se banka z novimi prostori hoče še bolj približati potrebam turizma. To bo vsekakor mogoče, saj je v obnovljeni hiši banka dejansko razvidna za vsakogar, ki se pelje ali hodi skozi Škocijan. V prejšnjem sta-

nju skorajda nisi opazil, da leži banka v središču vasi. Tudi oprema ni več časa primerna.

Z gradnjo so se povečali prostori. Za gradnjo prizidka in povečanje poslovnih prostorov ter stanovanja je bil odgovoren arhitekt **Tomaž Hudl**. S svojim načrtom je rešil tudi velik problem, da bi banko v središču naselja rešil iz skritosti. V obnovljenem stanju nudi banka strankam več prostorov, kulturnemu društvu prostor za kulturno dejavnost in stanovalcem večja stanovanja. Sodobno opremljeni bančni prostori, za kar je bila odgovorna Veronika Grilc, so garant za uspešno bančno poslovanje.

Čeprav je Posojilnica investirala v to gradnjo okoli 4,5 milijona šilingov, se bo velika investicija že kmalu obrestovala.

Atraktivnost Klopinskega jezera je nadaljnji izziv, da naj bi poslovalnica v Škocijanu še močnejše nagovorila gostinstvo in turiste. Zaradi tega je banka uvedla tudi nočni trezor, kar ustreza željam gostinskih obratov.

V soboto odprtje obnovljenih prostorov. V soboto, 16. oktobra, bo ob 10. uri slavnostno odprtje obnovljenih prostorov škocijanske poslovalnice Posojilnice-Bank Podjuna. Za vse obiskovalce in stranke je pripravljena tudi jed in pijača. Slavnost bo zakrožil domači zbor „Vinko Poljanec“. Ob tej priliki se lahko vsakdo prepriča o uspešni pregradnji poslovalnice.

DACHDECKUNGSUNTERNEHMEN
SPENGLEREI
FLACHDACHISOLIERUNG
SCHWIMMBECKENISOLIERUNG

BRAMAC **Eternit.**

IZDELAVA VSEH

- kleparskih del
- izolacije položnih streh
- strešne kritine

JERNEJ KARL

A-9122 ST. KANZIAN - Stein im Jauntal
Littermooserweg 22 - Telefon: (0 42 39) 31 30

EWALD

PISCHOUNIG
Malermester

9141 EBERNDORF, Hart 8a
Telefon oder Fax: 0 42 36 / 30 52
Autotelefon: 06 63 / 84 32 78

Izdelava vseh
tesarskih del

ZIMMEREI
KULMESCH

Ges.m.b.H.

SÄGE- UND HOBELWERK
ŽAGA IN SKOBLJARNA

Rinkenberg / Vogrče 80
9150 Bleiburg / Pliberk
Tel.: 0 42 35 / 32 14

Das Bad.
Die Heizung.

Wir
planen
+ bauen

V TRENDU:

Kurilne naprave, ki varčujejo energijo

KOMPLETNI SISTEM:

Nova kopalnica po Vaših individualnih željah

VAŠ STROKOVNJAK:

WERNER FINDENIG

9125 Mittlern / Metlova, Telefon (0 42 32) 62 22

**AK ANTON
KIMOVEC**

Bau + Möbeltischlerei
9141 Dobrla vas
Dvor 7, tel. 0 42 36 / 20 30

**OPREMA
POSLOVNIH
BANČNIH
PROSTOROV**

Posojilnica Škocijan v novi obleki

Kaj pravi Tine Wastl, predsednik Posojilnice-Bank Podjuna

Naš tednik: Zakaj je Posojilnica-Bank Podjuna bila pripravljena investirati v obnove poslovalnice v Škocijanu?

Tine Wastl: Prvič, mislim, da je Škocijan središče turizma v Podjuni. Banka v prejšnjem stanju ni več odgovarjala današnjemu standardu. Največji problem pa je bil, da je bila od ceste tako oddaljena, da je niti opazil nisi.

Posojilnica Podjuna je z uspehom obnovila staro poslojpe v Dobrli vasi. Tudi v Škocijanu ste se odločili za obnove starega poslojpa

Mislím, da je naša naloga tudi ta, da ohranimo to našo dediščino.

Kakšne so Vaše poslovne želje v Škocijanu?

Tudi naprej naj bo to banka za naše domače ljudi. Seveda pa se

bo v obnovljeni stavbi s sodobnimi napravami in sodobno opremo možno v večji meri posvetiti tudi turizmu. Tako, kakor je bilo prej, ni bilo mogoče več delovati.

Seveda pa smo povečali tudi prostor za delovanje slovenskega kulturnega društva, ker hočemo še naprej podpirati kulturno dejavnost v občini.

Stranke svoj denar in svoje posle še prav posebej zaupajo Danici Slugoutz. To zadovoljstvo strank se izraža v tem, da veliko strank pravi: „... hitro skočim še k Danici ...“. Tudi to je izraz zaupanja do domače Posojilnice.

Slika: Fera

IZDELAVA - POLAGANJE KERAMIČNIH PLOŠČIC

HRIBERNIG JOHANN FLIESENVERLEGUNG

PLANUNG - BERATUNG - AUSFÜHRUNG - ALLE VERKLEIDUNGEN MIT ECHTEN KERAMISCHEN FLIESEN - PLATTEN - MOSAIK - BAUKERAMIK

TUTZACH 30 - 9065 EBENTAL - TELEFON (0 46 3) 39 1 65

ELEFON-HUHS

A-9020 Klagenfurt • Getreidegasse 3
Tel. 0463/502640 • Fax: 502641
Autotelefon 0663/849951

Der Spezialist für Kommunikation in Kärnten und Osttirol

DAS TEAM:

Valentin Huhs

Wolfgang Malle

Margit Grollitsch

Ausführungen der Alarmanlagen

- Autotelefone - Handies
- Schnurlostelefone
- Anrufbeantworter
- Faxgeräte
- Auto-Alarmanlagen
- Designtelefone
- Hausalarmanlagen
- Telefonanlagen
- Funk
- und, und, und ...

PETEK, 15. okt.
Kulturni magazin.

SOBOTA, 16. okt.
Od pesmi do pesmi —
od srca do srca.

NEDELJA, 17. okt.
6.30—7.00 Dobro jutro na
Koroškem — Duhovna
misel (žpk. Dušan Česen,
Žihpolje).
18.10—18.30 Dogodki in
odmevi.

PONED., 18. okt.
Interkulturno študijsko sre-
čanje: študenti pedagoške
akademije v Celovcu utrju-
jejo sodelovanje s pedago-
škima fakultetama v Ljub-
ljani in Mariboru.

TOREK, 19. okt.
Partnerski magazin.

SREDA, 20. okt.
Glasbena sredo.
Večerna: Primorski dnevi
na Koroškem.

ČETRTEK, 21. okt.
Rož — Podjuna — Zilja.

DOBER DAN, KOROŠKA

Nedelja, 17. oktobra,
ob 13. uri v TV 2

Poned., 18. oktobra,
ob 16.20 v TV SLO 1

predvidoma z naslednjimi prispevki

Povpraševanje o slovenskem parla-
mentu: rezultat bo za Narodni svet
obvezen.

Ples, najlepša stvar na svetu: z Minko
Veselič v „plesni delavnici“ k izvorom
govorice telesa.

Borštnikovo srečanje: najboljše slo-
venske dramske produkcije v Maribo-
ru na ogled.

Da bi uspehi ne ostali le spomin: v Za-
homcu so zgradili novo skakalnico.

Vodo, vir življenja, koristijo tudi za pri-
dobivanje električnega toka v malih,
domaćih elektrarnah.

Vezenine, več kot samo ročno delo.

Tekmovanje za avstrijski nogometni
pokal: Slovenski atletski klub —
Kufstein

PREMIERA KOMEDIJE

„Veter v vejah sasafresa“

(René de Obaldia)

v soboto, 23. oktobra 1993, ob 19.30

in v nedeljo, 24. oktobra 1993, ob 16. uri
v farnem domu v Selah

Režija: Franci Končan
Nastopa: Gledališka skupina
KPD Planina Sele

Prireditve pod geslom: „Dober dan, sosed — Guten Abend, Nachbar“

Globasnica

KONCERT

Čas: v nedeljo, 24. oktobra, ob
20. uri

Kraj: v avli ljudske šole v Glo-
basnici

Sodelujejo: otroški zbor „Živ-
Žav“, MePZ „Peca“, MoPZ
„Franc Leder-Lesičjak“, Ge-
mischter Chor Globasnitz, MePZ
„Gorišnica“ iz Slovenije

Slavnostni govornik: deželni gla-
var dr. Christof Zernatto

Prireditelj: Slovensko kulturno
društvo v Globasnici

Radiše

Čas: v ponedeljek, 25. 10., ob
20. uri

Kraj: v Kulturnem domu na
Radišah

Sodelujejo: MG V „Schneerose“
iz Šmarjete v Rožu, Ansambel
„Korenika“ iz Šmihela, društvene
pevske skupine

Literata: Michael Gutenbrunner
in Andrej Kokot

Slavnostni govornik: dež. posla-
nec dr. Peter Kaiser

Trata

Čas: v petek, 22. 10., ob 20. uri

Kraj: v kulturnem domu SPD
„Borovlje“ pri Cingelcu na Trati

Sodelujejo: MoPZ SPD „Borov-
lje“, Sekstet SPD „Borovlje“, MG V
Rangersdorf

Prireditelj: SPD „Borovlje“

Železna Kapla

**SPD „Zarja“ vabi na prireditve
ob avstr. državnem prazniku**

Čas: v ponedeljek, 25. 10., ob
19.30

Kraj: v farni dvorani v Železni
Kapli

Sodelujejo: Coppl Vokal, Kvartet
Rož, družina Zwitter, Gemischter
Chor der Pensionisten-Ortsgrup-
pe Eisenkappel, Mešani pevski
zbor in recitatorska skupina SPD
„Zarja“

Slavnostni govornik: dež. posl.
mag. Melitta Trunk-Rapatz

Pozdravni govor: župan dr. Diet-
fried Haller

Višarje

Spet vozi žičnica na Sv. Višarje
Urnik delovanja žičnice je od 9. do
17. ure ob delavnikih, ter od 8. do
18. ure ob nedeljah in praznikih do
konca poletne sezone. V svetišču je
dnevna sveta maša ob 12. uri; ob ne-
deljah in praznikih pa ob 9.30,
10.30, 12. in 15. uri.

Rožek

RAZSTAVA CAROLINE '93

Kraj: v galeriji Rožek

Razstava bo odprta do 31. 10., od
srede do nedelje, od 15. do 19. ure

Šmihel

KPD „Šmihel“ vabi na
**IZLET NA GRAD BOGENŠPERK IN
V SAMOSTAN STIČNA**

Čas: v nedeljo, 17. oktobra

Odhod: ob 7. uri izpred Posojilnice
v Šmihelu

Spored: — maša; — ogled samo-
stana v Stični; — ogled grada Bo-
genšperk in razstave Valvazorjevih
bakrorezov; — kosilo v Št. Vidu pri
Stični

Cena: 200,— šil. za vožnjo; kosilo in
malica se plačata posebej. Vrnili se
bomo okrog 22. ure. Ne pozabite na
veljavni potni list! Vozi avtopodjetje
Sienčnik.

Dom v Tinjah

Od ponedeljka, 18. oktobra, od 9.
ure do petka, 22. oktobra, do 17. ure
**TEČAJ NEMŠČINE
ZA SLOVENCE**

Vodita: dr. Kristl Titze in Jutta Sup-
pan, Univerza Celovec

v ponedeljek, 18. oktobra, ob 18. uri
**BUONGIORNO —
tečaj italijanščine**

Vodi: prof. mag. Sieglinde Ober-
ressl, Velikovec

v sredo, 20. oktobra, ob 19.30
**Mi in naša zgodovina: ZGODOVINA
KOROŠKIH SLOVENCEV DO LETA
1918**

Predava: dr. Teodor Domej, Peda-
goški institut Celovec

Kraj: Sejna soba Slovenskega pro-
svetnega društva „Srce“ v Dobrli vasi
Prireditelja: Dom v Tinjah in SPD
„Srce“ v Dobrli vasi

v četrte, 21. oktobra, ob 19. uri
AVTOGENI TRENING, nem.

Vodi: dr. Peter Smolnig, Žitara vas
**GALERIJA TINJE
RAZSTAVA DEL JOŽICE SERAFIN
— olje in akril**

BEGEGNUNG IM OKTOBER

SREČANJE V OKTOBRU

Srečanje v oktobru

Letošnje srečanje v oktob-
ru/Begegnung im Oktober
bo spet v Velikovcu.

Petek, 15. oktober: Gleda-
liška predstva „Tu felix Aus-
tria“ (20.00 Neue Burg)

Nedelja, 17. oktober: mla-
dinsko bogoslužje - mag. H.
Kulnik (19.00 mestna cer-
kev sv. Magdalene)

Libuče

RAZSTAVA LIKOVNIH DEL

HERMANA FALKE 1933—1986

Kraj: Galerija Falke & Kuhn, Libuče,
Šolska pot 17, 9150 Pliberk. Tel.
(04235) 3600. Razstava bo odprta
do 30. 10., od torka do sobote od 17.
do 19. ure.

Vogrčje

MISIJONSKA TOMBOLA

Čas: v soboto, 23. 10., ob 19.30

Kraj: pri Florijanu v Vogrčah

Prireditelj: Katoliška mladina Podju-
ne. Izkupiček je namenjen misijo-
nom na Madagaskarju.

Kotmara vas

**Premiera igre „SLAVČEK“ —
František Pavliček**

Čas: v nedeljo, 17. 10., ob 14.30

Kraj: v farnem domu v Kotmari vasi

Režija: Jože Vozny

Nastopa: mladinska gledališka sku-
pina SPD „Gorjanci“

Prireditelj: SPD „Gorjanci“ v Kotmari
vasi

Železna Kapla

MINIGOLF-POPOLDAN

Čas: v soboto, 16. 10., od 14. ure
naprej

Kraj: na športnem centru v Beli
Prijava so možne med 14. in 16.30.
Prireditve šteje tudi za rekreacijski
deseteroboj

Prireditelj: Športna sekcija SPD
„Zarja“

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izda-
jatelj: društvo „Narodni svet koroških Slo-
vencev“, ki ga zastopa predsednik dr.
Matevž Grič, 9020 Celovec, 10.-Oktober-
Str. 25/III.

Uredništvo: mag. Janko Kulmesch (glavni
urednik), Silvo Kumer (2. glavni urednik),
Franc Sadjak (urednik), Marjan Fera (foto-
graf), vsi: 9020 Celovec, 10.-Oktober-Str.
25/III, Karl Sadjak (oglasni oddelek).

Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, 9020
Celovec, Viktringer Ring 26. **NAŠ TEDNIK**
izhaja vsak petek. Naroča se na naslov:
Naš tednik, 10.-Oktober-Str. 25/III, 9020
Celovec; telefon uredništva, uprave in
oglasnega oddelka 0463/512528. Tele-
faks: 0463/512528-22.

POZOR ŽGANJARJI!

Kmečka izobraževalna skupnost (KIS) vabi na

ĚKSURZIJO K ŽGANJARJEM NA ŠTAJERSKO

v soboto, 16. oktobra 1993. Obiskati hoĉemo nekatere najboljših žganjarjev Štajerske.

Program: — družina Högler, LU-KASHOF, v bližini Stainza: odlična žganja iz starih vrst jabolk; — vožnja skozi štajersko „cesto jabolk“ z vodiĉem, kosilo v „jabolĉni vasi“ Puch pri Weizu; — družina Birchheim, v bližini Pucha: kuha odlična žganja s kotlom brez vodne kopeli; — kmeĉki dvor „HÖDL“, družina Dunst, Stubenberg am See: moderna žganjarska naprava; 1. avstrijska žganjarska uĉna pot; vina iz sliv, ĉešpelj in ribeza

Prijave najkasneje do konca septembra na: „Kmeĉka izobraževalna skupnost“ (KIS), Dr.-Joško-Tischler-Park 1, 9020 Celovec, tel. (faks): 0463/382438.

Prispevek: odvisno od števila udeleženecv.

PREDAVANJE/SEMINAR:

Kako gradimo poceni hleve za prosto rejo goveda?

10.00—12.30:

- kaj bo z govedorejci v ES?
- hlevi za prosto rejo goveda — ĉemu?
- različne vrste hlevov za prosto rejo goveda
- kako rešiti probleme predelave oz. novogradnje hleva?
- uspešni primeri iz prakse
- gradnja hleva in kulturna krajina

14.00—16.00:

konkretna načrtovanja z udeleženci seminarja

Referent: DI. Günter Egger, štajerska kmetijska zbornica

Ĉas: v petek, 29. oktobra, ob 10. uri

Kraj: gostilna Petscharnig, vlg. Kramer, Djekše

Prispevek: 50,— ATS

Radiše

Komedija:

„SLIKAR V ZAMEJSTVU“ (Tone Partljiĉ)

Ĉas: v nedeljo, 17. oktobra, ob 10. uri

Kraj: v Kulturnem domu na Radišah

Režija: Jaša Jamnik

Glasba: Tonĉ Feinig

Igrajo: Tanja Hobel, Marina Lugariĉ, Martin Moschitz, Mojca Partljiĉ, Franci Polzer, Matej Recer, Aleksander Tolmajer, Borut Veselĉo, Nužej Wieser

Priveditelja: Slovensko prosvetno društvo „Radiše“ in Slovenska prosvetna zveza

Škofiĉe

Komedija:

„SLIKAR V ZAMEJSTVU“ (Tone Partljiĉ)

Ĉas: v nedeljo, 17. oktobra, ob 15.30

Kraj: v ljudski šoli v Škofiĉah

Priveditelja: SPD „Edinost“ v Škofiĉah in Slovenska prosvetna zveza

Globasnica

SHALOM-FRIEDE-MIR — Koncert duhovnih pesmi ob 10-letnici Mladinske skupine iz Ledinc

Ĉas: v nedeljo, 24. oktobra, ob 8.30

Kraj: v farni cerkvi v Globasnici

Dobrla vas

SHALOM-FRIEDE-MIR — Koncert duhovnih pesmi ob 10-letnici Mladinske skupine iz Ledinc

Ĉas: v soboto, 23. oktobra, ob 18. uri

Kraj: v farni cerkvi v Dobrli vasi

Št. Primož

Obĉni zbor SPD „Danica“

Ĉas: v soboto, 16. 10., ob 19.30

Kraj: v Kulturnem domu „Danica“ v Št. Primožu

Celovec

Kulturno društvo „Pri Joklnu“

„ONSTRAN KRAJA. GLAS“

besedila iz notranje in zunanje emigracije.

Ĉas: v petek, 15. oktobra, ob 20. uri

Kraj: v novih prostorih gostilne „Pri Joklnu“ v prvem nadstropju, Badgasse 7, v Celovcu.

Bereta: Dževad Karahasan, Florijan Lipuš

6. Primorski dnevi na Koroškem

Priveditelji: Kršĉanska kulturna zveza v Celovcu, Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici in Slovenska prosveta v Trstu

Petek, 15. 10., ob 19. uri: Modestov dom, Celovec.

SREĈANJE GLASBENIH ŠOL. Nastopajo uĉenci Slovenskega centra za glasbeno vzgojo „Emil Komel“ iz Gorice in uĉenci Glasbene šole na Koroškem.

Slovenska prosvetna zveza v Celovcu vabi na

OSREDNJI KONCERT

Ĉas: v nedeljo, 7. novembra 1993

Kraj: v srednji dvorani Doma glasbe v Celovcu

Govorilne ure pokojninske zavarovalnice

Pokojninska zavarovalnica za delavce (Pensionsversicherungsanstalt der Bauern) sporoĉa, da so na sporedu med drugim sledeĉe govorilne ure:

Velikovec: 3. november, od 8. do 9. ure Delavska zbornica.

Žitara vas: 3. november, od 13. do 14. ure Obĉinski urad.

Bekštanj: 5. november, od 13. do 14. ure Obĉinski urad.

Pliberk, 18. november, od 11. do 13. ure Obĉinski urad.

Št. Jakob: 23. november, od 13. do 14. ure Obĉinski urad

Vsi pokojninsko zavarovani delojemalci, upokoĉenci in drugi, ki išĉejo nasvet v vprašanih pokojnine, dobijo nasvet strokovnjakov. Ugodno je, ĉe prinesete s seboj tudi potrebne podlage.

Jezikovni pogovori z dr. Francetom Vrbcem

V sredo, 20. oktobra, ob 18. uri, v Domu v Tinjah

Vsak dan se sreĉujemo s teŹavami, ki izvirajo iz prešibkega jezikovnega znanja. TeŹave nam delajo npr. števniki, naglasi, tujke, kratice, glagolske oblike, zaimki in še marsikaj.

V jezikovnih pogovorih se bomo seznanili z ustreznimi pravili in se zavestno trudili za izboljšanje jezikovnega znanja in tako za lepšo slovenšĉino, ki naj bo dokaz naše kulturne stopnje.

Prispevek: šil. 250,—

Po dogovoru lahko plaĉa tudi Tvoj delodajalec (kulturno društvo, Enotna lista, Zadruga, Posojilnica)

Teĉaj „Jezikovni pogovori“ vsebuje skupno pet dvojnih ur. Za nadaljnje toĉne termine se bomo zmenili pri prvem sreĉanju.

Prijave: do 18. oktobra 1993

Ustanovljena Delovna skupina za zamejske Slovence

(Nadaljevanje s 5. strani)

v prvi vrsti komisija parlamenta in ne vlade. Moja velika Źelja pa je, da bi ĉim tesneje in konstruktivno sodelovali z zamejskim sekretariatom za zamejske Slovence. Kot parlamentarni odbor bomo parlamentu predlagali sklepe in stališĉa Delovne skupine; v primeru, da jih bo parlament sprejel, jih mora državni sekretariat uresniĉiti. Prva skupna naloga bo sprejemanje manjšinskega proraĉuna za leto 1994.

Kakor Vam je znano, se NSKS in druge organizacije zavzemajo za skupno demokratiĉno zastopstvo, ker Źelijo na ta naĉin premostiti razcepljenost znotraj narodne skupnosti. Kaj pravite o tej Źelji?

Sicer ni namen Delovne skupine, da vpliva na notranjo organiziranost koroških Slovencev, menim pa, da trenutna razcepljenost ne sluŹi pozitivnemu razvoju narodne skupnosti.

In kaj pravite o zahtevi po zajamĉenem zastopstvu v zakonodajnih telesih?

Na to vprašanje gledam z vidika Slovenije, kjer imajo Italijani in MaŹdari zajamĉeno zastopstvo v državnem zboru in državnem svetu. Na ta naĉin prispevamo k ohranitvi njihove narodnostne identitete. Ĉe bi v dunajskem državnem zboru sedel zastopnik koroških Slovencev, bi Źe samo to dejstvo pozitivno vplivalo na narodno skupnost.

Venceljv sekretariat dobil veĉje kompetence

Kakor nam je povedala Jadranka Sturm-Kocjan, je pretekli torek slovenski parlament sprejel sklep, da se Urad Republike Slovenije za Slovence po svetu preimenuje v Državni sekretariat za Slovence in po svetu. Sekretariat je s tem dobil veĉje kompetence in bo lahko bolj samostojno deloval.

Podliga vzhod:

ASK - Bilčovs 3:3 (3:0)

BILČOVŠ: Slapnig 2, Durnik 4, Schlemitz 3, Rajnovič 4, Partl 4, W. Kuess 5, Ramusch 3 (46. Schaubig 4), Weichboth 4, Paulitsch 3 (46. Mitterbacher 4), Quantschnig 5, Smeraldo 5;

Celovec, 250 gledalcev
Sodnik: W. Mayer (dober)
Strelec: Quantschnig (66.), Smeraldo (69.), W. Kuess (89.)

1. razred D:

Sele - Št. Andraž 1:1 (0:1)

SELE: E. Oraže 5, A. Mak 5, Božič 4, S. Užnik 3, Z. Oraže 3 (60. D. Oraže 4), A. Čertov 4, Radosavljevič 3, Travnik 3, M. Mak 4, Maver 2, A. Oraže 2;

Sele, 150 gledalcev
Sodnik: Otto Ebner (slab)
Strelec: A. Mak (70.)

Metlova - Dobrla vas 4:1 (1:0)

DOBRLA VAS: Rigo 4, Dobeitz 2, Schirnik 5, Sturm 3, Schipp 2 (Opjetnik 4), Bukovec 2, Zunder 2, Herburger 3, Marin 4, Radif 1 (46. Koraschnig 2);

Metlova, 400 gledalcev
Sodnik: Apostolovsky (dober)
Strelec: Herburger (82.)

Labot - Globasnica 1:1 (1:1)

GLOBASNICA: Matavž 4, Kreutz 3, Fera 3, Tratar 2, G. Sadjak 2, Hren 4, Dlopst 4, Kordesch 0 (17. Ch. Micheu 3), Pasterk 2, Kert 2, Pleschgatterner 2;

Labot, 200 gledalcev
Sodnik: Kaimbacher (enostranski - za domačine)
Strelec: Ch. Micheu (22.)

Šmihel - Št. Pavel 1:1 (0:1)

ŠMIEHEL: Leitgeb 3, Krewalder 4, Polzer 3, H. Motschilnik 4, Lopinsky 4, Krausler 3, Wrießnig 3 (65. Lutnik 0), B. Figo 3, Petrič 3, Buchwald 3 (55. Ch. Figo 3), W. Motschilnik 5;

Šmihel, 150 gledalcev
Sodnik: G. Pleschounig (dober)

Ž. Kapla - Frantschach 1:0 (0:0)

ŽELEZNA KAPLA: Magič 4, Schorli 4, Germadnik 5, H. Grubelnik 4, Köck 4, Nerz 3, Baloh 5, Schurtl 4, Sporn 3, Wicher 4 (55. S. Grubelnik 5), Šumar 5;

Železna Kapla, 150 gledalcev
Sodnik: Schellander (povprečen)
Strelec: Seppi Grubelnik (56.)

Podliga vzhod:

1. Žrelec	10	9	1	0	18:6	19
2. Št. Vid	11	7	3	1	20:5	17
3. Zitaras vas	11	7	2	2	23:16	16
4. ASK	11	5	4	2	24:17	14
5. Ruda	11	5	3	3	15:11	13
6. Vetrinj	10	4	3	3	16:13	11
7. Mostič	11	5	1	5	20:21	11
8. Pokrče	11	4	2	5	21:17	10
9. Šmihel/L.	11	3	3	5	13:16	9
10. Liebenfels	11	3	3	5	13:17	9
11. Bilčovs	10	2	3	5	16:19	7
12. Št. Lenart	11	2	3	6	8:15	7
13. ASV	11	1	3	7	7:23	5
14. Klopjnj	10	0	2	8	11:29	2

Naslednje kolo (16./17. oktober 1993):
Šmihel/L. - Bilčovs

1. razred D:

1. Metlova	11	9	2	0	40:10	20
2. Globasnica	11	7	3	1	29:9	17
3. Frantschach	11	5	3	3	18:12	13
4. Sele	10	5	2	3	23:14	12
5. Šmarjeta	11	5	2	4	19:14	12
6. Labot	11	3	5	3	11:14	11
7. Šmihel	11	2	6	3	16:10	10
8. Železna kapla	11	4	2	5	10:16	10
9. Eitweg	11	4	2	5	12:28	10
10. Št. Pavel	10	3	3	4	15:18	9
11. Št. Andraž	11	2	5	4	13:16	9
12. Grebinj	11	3	2	6	15:21	8
13. Dobrla vas	11	3	0	8	9:37	6
14. Sinča vas	11	2	1	8	18:29	5

Naslednje kolo (16./17. oktober): Dobrla vas - Frantschach, Šmarjeta - Železna Kapla, Globasnica - Šmihel, Grebinj - Sele

Podliga vzhod:

Iz 0:3 na 3:3. Bravo Bilčovs!

ASK - Bilčovs 3:3 - Neverjetno, kaj se je dogajalo na tej tekmi. ASK je po 1. polčasu vodil že s 3:0 in nihče ni več dvomil o zmagi Celovčanov. Toda v 2. polčasu so gledalci videli popolnoma drugo ekipo iz Bilčovsa, ki je le še napadala. Le-to pa se je pozitivno obrestovalo, kajti Quantschnig (66.) in Smeraldo (69.) sta v času treh minut skrajšala rezultat na 2:3. V predzadnji minuti pa je v veselje številnih bilčovških navijačev z glavo izenačil Kuess in s tem rešil Bilčovščanom zaslužen točko.

Trenerja sta „obrnila“ tekmo. Ko je po 1. polčasu ASK vodil že s 3:0, je trener Hobel zamenjal dva igralca, in s tem dal svoji ekipi ofenzivno moč (v igro sta prišla Schaubig in Mitterbacher). Njemu naproti pa je imel trener ASK nesrečno roko, saj sta od njega zamenjena igralca prej slabila moštvo, kot jo krepila. Naenkrat je pri ASK prevladovala živčnost, ki se je deloma stopnjevala v paničnost igralcev. Rezultat 3:3 in 1:0 za trenerja Hobla.

1. razred D:

Le 1:1 proti Št. Andražu - DSG Sele. Z leve stoji: M. Oraže, Maver, S. Užnik, A. Oraže, Božič, F. Oraže, D. Oraže, M. Dovjak; čepe z leve: Radosavljevič, Z. Oraže, E. Oraže, A. Mak, Travnik.

Večno zanimivi derbi: Globasnica - Šmihel

Kdo bo za Šmihel zadel potrebne gole?

11. kolo:

Globasnica - Šmihel - Trener Šmihelčanov Walter Krausler je pred derbijem kar precej v zadregi, saj ne ve, kdo bo poleg Walterja Motschilnika še napadal. Buchwald letos še ni zadel gola, poleg tega predstavlja nevarnost večinoma le na domačem igrišču. Torej bo moral drugi v napad. Kdo bo to, pa Krausler še ni določil. V prvi vrsti bodo Šmihelčani skušali braniti, in le v redkih trenutkih napadali. „Napadi pa se morajo vršiti hitro in presenetljivo, kajti v drugačnem primeru bomo le težko presenetili Globašane,“ pravi Krausler. Globašani pa so zanesljivi, čeprav so na zadnji tekmi proti Labotu nekoliko razočarali. Ekipa je obljubila, da zanj na derbiju šteje samo zmaga. Nenazadnje zato, ker so na domačem igrišču prava trdnjava, ki ne dopušča poraza. Slej ko prej manjka mladi sredinski igralec Silan.

Dobrla vas - Frantschach - Tekma proti Frantschachu je za Dobro vas že precej velikega pomena. Sinča vas, trenutno zadnja na tabeli, se počasi, toda zanesljivo bliža Dobri vasi. Napad bo zopet okrepil Mirko Lesjak, ki je bil na zadnji tekmi zaradi rdečega karona zaprt.

Grebinj - Sele - Tudi selski napadci so zdrsnili v krizo. Predvsem legionar Maver razočara iz tekme v tekmo. Ob začetku prvenstva je zadel gol za golom, v zadnjih tekmah pa so ga branilci popolnoma „izolirali“. Tudi Ahim Oraže trenutno pred golom nima sreče, kar pa bi naj spremenilo proti Grebinju, saj izraža zanesljivost.

Šmarjeta - Železna Kapla - Vsi igralci so zdravi, tako da je trenerju Reinwaldu celoten kader na razpolago. Proti Šmarjeti se obeta remi, s katerim bi bili Kapelčani zadovoljni. Reinwald: „Le izgubiti je prepovedano!“

V nedeljo ob 15. uri tekmujejo Bilčovščani s Šmihelom iz Labotske doline, ki pridno zbira točke na malem domačem igrišču. Prav na to malo igrišče je trener Bilčovščanov Hobel osredotočil pripravljalne treninge. Recept uspešnega nastopa v Šmihelu/L. vidi Hobel v tem, da bo njegova ekipa skušala z dolgimi podajami premostiti sredino ter tako presenetiti domačine. Hobel: „Upam, da se bo ekipa mojih taktičnih vodil na tekmi tudi držala!“ Prvič so trenerju tokrat vsi igralci na voljo, tako da lahko črpa iz polnega. Igralci pa so zanesljivi, nenazadnje po vrhunskih 45. minutah proti celovškemu ASK.

Sele - Št. Andraž 1:1 - Globok teren ni dopustil tehnično zrele igre, tako da je prevladovala le borba. V 20. minuti pa so presentljivo gostje po napaki domače obrambe povedli z 1:0. V 2. polčasu so se domačini prav zbudili ter nevarno napadali. V 70. minuti pa je libero A. Mak domačinom rešil točko, saj je iz 30. metrov silovito poslal žogo v gol. V tem času igre pa je tudi vratar iz Št. Andraža nekajkrat izvrstno branil. Opazna je bila zopet slaba predstava Mavra.

Metlova - Dobrla vas 4:1 - 70 minut so se Dobrolčani krepko borili ter tako prvemu na lestvici iz Metlove delali kar precej težav. Nato pa jih je zapustila moč, kar so Metlovcani takoj izkoristili v svojo prid. Opazna je bila neizkušenost nekaterih mladih igralcev iz Dobrle vasi, ki so bili očitno preobremenjeni. Poleg tega ekipi premanjkuje igralske spretnosti, zaradi česar je njihova igra krčevita. V odlični formi se je zopet predstavil libero Schirnik, on sam pa je premalo.

Labot - Globasnica 1:1 - Malenkostno podcenjevanje domačinov se je Globašanom maščevalo. Že v 15. minuti so domačini po nepazljivosti sredinskih igralcev povedli z 1:0. Nato nekoliko več resnosti Globašanov in že so izenačili (Ch. Micheu iz 16. metrov). V 2. polčasu pa je skušala Pučljeva ekipa z silo zadeti zmagoviti gol, toda to je povzročilo le krčevito igro. Sreča Globašanov 10. minut pred koncem, ko so domačini zapravili stoodstotno priložnost.

Šmihel - Št. Pavel 1:1 - Zopet so se Šmihelčani izkazali mojstri v zapravljanju lepih priložnosti. Tokrat so jih zapravili kar poln ducat. Da pa je žoga kljub temu zašla tudi v gol gostov, pa ni zaslug šmihelskih napadalcev, temveč šentpavelskega branilca, ki je sam zadel v svoj gol. In to v 89. minuti. Šmihelčani so igrali sicer zrelejši nogomet, toda, kot že rečeno, brez zaključka. Potrebno pa je tudi omeniti, da je vratar gostov bil prava trdnjava v голу.

Železna Kapla - Frantschach 1:0 - 1. polčas je potekal izenačen, priložnosti pa so bile na obeh straneh le redke. V 2. polčasu pa je s prvim dotikom žoge zadel zmagoviti gol Seppi Grubelnik ter tako zagotovil domačino zmago. Nato sta še obe ekipi zadel prečko oz. vratnico. Kapelčani se pod trenerjem Reinwaldom iz tekme v tekmo stopnjujejo. Izboljšali so se predvsem v taktičnem vedenju, poleg tega ima ekipa zopet dovolj moči za polnih 90 minut.

Pokal – Ivan ima recept za Kufstein

3. kolo avstrijskega pokala. Brez Blajsa in Šmida, vendar s posebnim načinom igre želi SAK ugnati II-ligaša Kufstein iz pokala. Toda Ramšak: „Teško bo!“

SAK želi, še posebej letos, nadaljevati tradicijo v pokalu. „V Trnjo vas mora zopet I-ligaš,“ je po 2. kolu dejal trener Ramšak. Za to pa je potrebna zmaga proti II-ligašu iz Kufsteina, ki je nadvse neugoden nasprotnik. Neugoden zato, ker ekipa ni atraktivna, pač pa izredno močna. Trener Ramšak se je tokrat poslužil pomoči trenerja Kronsteinerja iz Spittala, ki ekipo dobro pozna. Po njegovih informacijah je Kufstein za SAK „prevelik čevlji“, saj so v ekipi nekateri izredni igralci. Toda trener SAK dr. Ramšak kljub izredni moči nasprotnika vidi tudi priložnosti za svojo ekipo oz. si je izdelal recept uspeha. **Ta pa se glasi takole:**

– Lojzej Sadjak srednjemu napadalcu iz Kufsteina Toskiču ne sme prepustiti niti metra svobodnega prostora.

– Prav tako režiserju A. Gretschnigu, ki je glava ekipe. Njega bo pokrival mladi Zankl ali F. Sadjak.

– Diagonalne in dolge podaje na napadalca Lippuscha in Wölbla, kajti obramba Kufsteina stoji večinoma na isti višini.

– Hitri protinapadi s kakršnimkoli zaključkom.

– 1000 gledalcev, ki so kot 12. mož za ekipo.

„Če to izpolnim, sem prepričan, da bomo premagali Kufstein. Igralci so se vzorno pripravljali na pokalno tekmo, tako da se nanje zanesem“, je dejal trener Ramšak, ki hkrati upa tudi na 12. moža, namreč na veliko število navijačev...

„Terminator“ Marjan Sadjak se je na tekmi proti Austriji zopet pokazal s svoje najboljše strani. V zadnjem času je trpel majhno nogometno krizo, katero je na derbiju očitno prebolel. Zopet je pokazal neustavljive napade, ki so bili za nasprotnika izredna težava. Žal pa priložnosti ni izkoristil. Mogoče pa jih bo v pokalu?

slika NT Fera

M. Šmid in T. Blajs v pokalu zaprta

Tonči Blajs

Marjan Šmid

Tonči Blajs je v letošnjem pokalnem tekmovanju prejel že dva rumena kartona in je zato proti Kufsteinu zaprt. Ker je bil Marjan Šmid v derbiju izključen, tudi on v pokalu ne sme igrati. Zaprt je za eno tekmo. Kdo bo nadomestil Blajsa oz. Šmida, trener Ramšak še ni mogel povedati, saj se še ni odločil. Blajs: „Gotovo bom kot navijač bolj živčen kot igralec!“

SAK slej ko prej številka 1 v Celovcu

SAK - Austria 1:0 (0:0)

SAK: Preschern 3, Savič 3, F. Sadjak 3, Pappler 4, A. Sadjak 4, M. Sadjak 4, Šmid 0, Ramšak 5 (87. Zankl 0), Blajs 3, Wölbl 3 (82. S. Sadjak 0), Lippusch 5.

Igrišče ASV, 1000 gledalcev

Sodnik: Fischer (povprečen)

Strelec: Lippusch (60.)

Rdeči karton: Šmid (29.) oz. Willitsch (28.)

SAK U 19 - Austria 5:0 (Roblek, Mandl, J. Fera, Mochar, Wastian)

Zmaga v derbiju proti Austriji je bilo pravo zadoščenje za SAK, nenazadnje tudi zato, ker se je vršilo prav na „zgodovinski“ 10. oktober. Zmagoviti gol je zadel edini pravi napadalec SAK Hermann Lippusch, ki je poslal žogo v gol iz 8 metrov. Proti koncu tekme pa bi moral SAK zadeti še več golov, kajti v hitrih protinapadih so se nudile še tri odlične priložnosti. Poraz v derbiju pa je stal Messnerja trenersko mesto.

KOROŠKA LIGA

1. WAC	13	9	3	1	28:12	21
2. VSV	12	8	1	3	21:8	17
3. SAK	12	8	1	4	22:11	17
4. Treibach	13	6	5	2	17:12	17
5. Lienz	12	6	4	2	24:10	16
6. Breže	13	5	5	3	18:13	15
7. Lendorf	13	6	3	4	16:13	15
8. Trg/Feldk.	13	5	4	4	18:13	14
9. Wernberg	13	4	4	4	21:20	12
10. Wietersdorf	13	4	4	5	11:12	12
11. A. Celovec	13	4	3	6	15:16	11
12. Matrei	12	3	5	4	10:12	11
13. Pliberk	13	3	3	7	11:18	9
14. Borovlje	13	3	3	7	16:30	9
15. A. Wolfsberg	13	3	1	9	14:29	7
16. Velikovec	11	0	1	10	8:35	1

(Prvi trije, trenutno WAC, VSV in Lienz, se ob koncu prvenstva uvrstijo v regionalno ligo, zadnji na lestvici, trenutno Velikovec, pa izpade iz lige.)

KRATEK POGOVOR

Hermann Lippusch
napadalec SAK

Trenutno si verjetno najbolj priljubljen nogometaš SAK, nenazadnje po zmagovitem zadetku proti Austriji!

Zmaga derbija je gotovo vedno nekaj posebnega za vse igralce. Bili smo boljši in zato zaslužno zmagali. Toda preveč se ne smemo zanašati na tekmo proti Austriji, kajti naš največji nasprotnik je WAC, in tega moramo premagati.

Začasno si edini pravi napadalec SAK. Kako se počutiš v tej zahtevni in odgovorni vlogi?

Moram reči, da ne preveč dobro, kajti naša igra trpi prav zaradi tega. En napadalec je premalo za ofenzivno igro celotne ekipe. Poleg tega sem tudi jaz poškodovan, kajti skorajda od začetka prvenstva igram z zlomljenim prstom na nogi. Trenutno imam celo take težave, da brez injekcije proti bolečinam ne bi mogel igrati. Najmanj 14 dni bi moral počivati, da me bolečine ne bi več ovirale. Toda za to trenutno nimam časa.

Kako ocenjuješ priložnosti SAK v sobotni pokalni tekmi proti Kufsteinu?

Razmerje priložnosti je za obe ekipe enako, namreč 50:50. Zmaga pa bo možna le z izrednim prispevkom vseh igralcev. Moj prispevek pa bo gol, katerega obljubim vsem navijačem. Ker igra tudi Vrabac, bo naša moč gotovo večja. Z njim bo ekipa sposobna premagati favorita iz Tirolske, najkasneje v streljanju 11-metrovk.

Hvala za pogovor!

S H. Lippuschom se je pogovarjal Franc Sadjak.

ODBOJKA

3:1 - Dob tudi v 2. kolu uspešen

Prejšnji teden so odbojkarji Doba na tujem premagali Linz s 3:1, z istim rezultatom pa so v šentpavelski dvorani ugnali tudi Enns. Enns je povsem prijeten nasprotnik Dobljanov, saj mu že v lanski sezoni ni uspelo premagati Doba.

Naslednji nasprotnik Dobljanov MÖMA z Dunaja pa je popolnoma druga moč. V domači dvorani so Dunajčani skorajda nedosegljivi, kljub temu Dobljanji tiho upajo na senzacijo. Tekma bo v soboto, 16. 10 ob 18. uri.

3 leta SVEČE

Vabimo Vas na

PRAZNIK ICA

v petek in soboto, 15. in 16. oktobra 1993
od 9.00 do 16.00 ure

OBIŠČITE NAS TUDI NA SEJMU
"GELD & WERT" v CELOVCU
v času od 14. do 17. 10. 1993.

Nudimo Vam bogato izbiro
marmornatih in keramičnih
vodnjakov.

PROSTA PRODAJA SVEČ

VESELILO BI NAS, ČE BI TUDI VAS LAHKO
POZDRAVILI NA NAŠEM PRAZNIKU!

ICA

KVALITETNE-
SVEČE

A-9133 Miklavčevo, Suha 70

tel.: 04238/8305, faks 8307

Bogata izbira

- štorjatih sveč
- šilastih, namiznih in
nagrobnih sveč

1 kg **39,-** šilingov

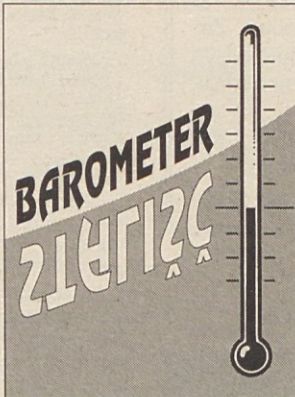
Mag. Janko Urank: Prepričan sem, da ne bo manjkalo ljudi, ki se bodo potegovali za ta mandat v deželnem zboru. Ljudi, ki se ponujajo za take funkcije, tudi pri Slovencih ne primanjkuje. Tisti, ki se bo znal sam najbolje hvaliti, bo prišel v deželni zbor. Če imajo ljudje delovno mesto in stanovanje, jim je verjetno vseeno, kdo jih zastopa. Sam se verjetno ne bom več udeležil kakšnih volitev.

Reinhard Pukl: Koroške Slovence bi moral zastopati v deželnem zboru človek, ki dobro pozna situacijo narodne skupnosti. Kljub temu pa ne bi bilo smiselno, da bi to bila oseba, ki je v preteklih letih že bila vključena v konflikt med desnico in levico. To bi na primer lahko bil jurist dr. Roland Grilc, ki bi bil po mojem mnenju tudi sposoben, da bi lahko prevzel tak mandat. Možen kandidat bi bil tudi dr. Toni Koren.

Maria Feinig-Tavčar: Za poslanca bi verjetno prišli v prvi vrsti v poštev juristi. Najboljše šanse tu prisodim dr. Matevžu Grilcu, ki je v teh krogih zrasel in je izkušen politik. Dobro zastopana pa bi bila naša narodna skupnost morda tudi s politologom in juristom Tonijem Kumrom, ki pa je zaenkrat še v Solnogradu. V poštev pa bi prišel tudi kak gospodarstvenik, vendar pod pogojem, da je kulturni človek.

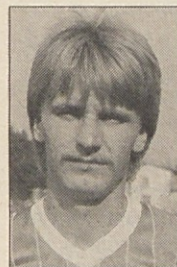

V primeru, da bi koroški Slovenci dosegli mandat v deželnem zboru, kdo bi po Vašem mnenju lahko učinkovito zastopal interese slovenske narodne skupnosti?

Pripravila H. Stingler

Mira Blažej: Mislim, da bi slovenska narodna skupnost bila v deželnem zboru dobro zastopana z dr. Matevžem Grilcem. Poznamo ga kot integrativno osebnost, ki vzbuja simpatijo in je tudi na političnem področju zelo izkušen. Dobro osnovo pa ima tudi kot dolgoleten jurist. Če mu pa delo ne bi zraslo čez glavo, je drugo vprašanje. Je pa tako, da se sposobnemu človeku vedno nalaga nova naloga.

Miha Kreuz: Oseba, ki bi ji zaupal, da primerno zastopa interese slovenske narodne skupnosti v deželnem zboru, bi gotovo bil Matevž Grilc. Po drugi strani pa bi bilo morda bolj primerno, da bi to bil kdo, ki ne pripada nobeni organizaciji, in bi ga akceptirala tako levica kot tudi desnica. Eden izmed možnih kandidatov pa bi bil tudi Jurij Mandl, ki bi zastopal svojo linijo in ki bi ga upoštevala oba tabora.

Milan Piko: Možen kandidat za deželni zbor bi po mojem mnenju na primer bil Fric Kumer, ki je že dolga leta v politiki in ima zato dosti izkušenj. Na občinski ravni zelo uspešno zastopa interese slovenske narodne skupnosti in ga ljudje tudi upoštevaajo. Fric Kumer bi zato bil kandidat, ki bi na osnovi svoje razgledanosti in neopredeljenosti imel gotovo zaupanje obeh slovenskih taborov.